ESIMESE ASTME KOHTU OTSUS (teine koda)

12. detsember 2006 *

Kohtuasjas T-228/02,

Organisation des Modjahedines du peuple d'Iran, asukoht Auvers-sur-Oise (Prantsusmaa), esindajad: advokaat J.-P. Spitzer, D. Vaughan, *QC*, ja advokaat É. de Boissieu,

hageja,

versus

Euroopa Liidu Nõukogu, esindajad: M. Vitsentzatos ja M. Bishop,

kostja,

* Kohtumenetluse keel: prantsuse.

keda toetab

Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriik, esindajad: esialgu J. E. Collins, hiljem R. Caudwell ja C. Gibbs, keda abistas *barrister* S. Moore,

menetlusse astuja,

mille ese oli esialgu ühelt poolt nõue tühistada nõukogu 2. mai 2002. aasta ühine seisukoht 2002/340/ÜVJP, millega ajakohastatakse ühist seisukohta 2001/931/ÜVJP terrorismivastaste erimeetmete rakendamise kohta (EÜT L 116, lk 75), nõukogu 17. juuni 2002. aasta ühine seisukoht 2002/462/ÜVJP, millega ajakohastatakse ühist seisukohta 2001/931 ja tunnistatakse kehtetuks ühine seisukoht 2002/340 (EÜT L 160, lk 32), ning nõukogu 17. juuni 2002. aasta otsus 2002/460/EÜ, millega rakendatakse määruse (EÜ) nr 2580/2001 teatavate isikute ja üksuste vastu suunatud eripiirangute kohta terrorismivastaseks võitluseks artikli 2 lõiget 3 ja tunnistatakse kehtetuks otsus 2002/334/EÜ (EÜT L 160, lk 26), osas, milles hageja esineb nende isikute, rühmituste ja üksuste loetelus, kelle suhtes nimetatud sätteid kohaldatakse, ning teiseks kahju hüvitamise nõue,

EUROOPA ÜHENDUSTE ESIMESE ASTME KOHUS (teine koda),

koosseisus: koja esimees J. Pirrung, kohtunikud N. J. Forwood ja S. S. Papasavvas,

kohtusekretär: E. Coulon,

arvestades kirjalikus menetluses ja 7. veebruari 2006. aasta kohtuistungil esitatut,

on teinud järgmise

otsuse

Vaidluse taust

1 Kohtutoimikust nähtub, et hageja, Organisation of People's Mujahidin of Iran (pärsia keeles Mujahedin-e Khalq) on asutatud 1965. aastal ning seadnud endale eesmärgiks Iraani šahhi ja hiljem mullade režiimi asendamise demokraatliku režiimiga. Hageja osales 1981. aastal Iraani Rahvusliku Vastupanuliikumise Nõukogu (NCRI), kes määratleb ennast kui Iraani „vastupanuliikumise parlament eksiilis", asutamises. Käesoleva vaidluse aluseks olevate asjaolude asetleidmise ajal koosnes hageja viiest eraldiseisvast organisatsioonist ning ühest sõltumatust rühmast, mis moodustas Iraanis tegutseva relvastatud haru. Hageja väitel oli ta koos kõigi oma liikmetega siiski sõnaselgelt loobunud alates 2001. aasta juunikuust igasugusest militaarsest tegevusest ning käesoleval ajal ei ole tal enam relvastatud struktuuri.

2 Secretary of State for the Home Department (Ühendkuningriigi siseminister, edaspidi „Home Secretary") kandis 28. märtsi 2001. aasta määrusega hageja Terrorism Act 2000 (2000. aasta seadus terrorismi kohta) alusel keelatud organisatsioonide loetelusse. Hageja esitas selle määruse peale paralleelselt kaks kaebust, ühe apellatsioonina (*appeal*) Proscribed Organisations Appeal Commission'ile (Keelatud organisatsioonide apellatsioonikomisjon, POAC), teise kohtulikuks läbivaatamiseks (*judicial review*) High Court of Justice (England and Wales), Queen's Bench Division (Administrative Court)'ile (kõrgem kohus (Inglismaa ja Wales), kuningliku kohtu osakond (halduskohus), edaspidi „High Court").

3 Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Julgeolekunõukogu võttis 28. septembril 2001 vastu resolutsiooni 1373 (2001), milles kehtestas strateegiad võitluseks kõikide vahenditega terrorismi ja eelkõige selle rahastamise vastu. Selle resolutsiooni lõike 1 punkt c sätestab nimelt, et kõik riigid külmutavad viivitamata selliste isikute, kes panevad toime või üritavad toime panna terroriakte või kes osalevad terroriaktide toimepanekus või aitavad kaasa nende toimepanekule, nendele isikutele kuuluvate või nende poolt kontrollitavate üksuste ning nende isikute või üksuste nimel või juhtimisel tegutsevate isikute ja üksuste rahalised vahendid ja muud finantsvarad või majandusressursid.

4 Leides, et Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1373 (2001) rakendamiseks on vaja ühenduse meetmeid, võttis nõukogu 27. detsembril 2001 EL artiklite 15 ja 34 alusel vastu ühise seisukoha 2001/930/ÜVJP terrorismivastase võitluse kohta (EÜT L 344, lk 90; ELT eriväljaanne 18/01, lk 213) ja ühise seisukoha 2001/931/ÜVJP terrorismivastaste erimeetmete rakendamise kohta (EÜT L 344, lk 93; ELT eriväljaanne 18/01, lk 217).

5 Ühise seisukoha 2001/931 artikli 1 lõike 1 kohaselt kohaldatakse seda „isikute, rühmituste ja üksuste suhtes, kes osalevad terroriaktides ja on loetletud lisas". Hageja nime selles loetelus ei esine.

6 Ühise seisukoha 2001/931 artikli 1 lõiked 2 ja 3 määratlevad vastavalt, mida tähendavad mõisted „isikud, rühmitused ja üksused, kes osalevad terroriaktides" ja „terroriakt".

7 Ühise seisukoha 2001/931 artikli 1 lõike 4 kohaselt koostatakse lisas sisalduv loend asjakohases toimikus sisalduvate täpsete andmete või tõendite põhjal, millest nähtub, et pädev asutus on asjaomaste isikute, rühmituste või üksuste suhtes teinud otsuse, olenemata sellest, kas see käsitleb arvestatavate ja usaldusväärsete tõendite

või vihjete põhjal terroriakti uurimise algatamist, terroriakti eest vastutuselevõtmist, sellise akti toimepaneku katset, selles osalemist või sellele kaasaaitamist või mõnes sellises aktis süüdimõistmist. Mõiste „pädev asutus" tähendab kohtuorganit või kui kohtuorganitel ei ole käesoleva lõikega hõlmatud valdkonnas pädevust, kõnealuses valdkonnas samaväärset pädevat asutust.

8 Ühise seisukoha 2001/931 artikli 1 lõike 6 kohaselt vaadatakse lisa loendis sisalduvate isikute ja üksuste nimed korrapäraselt ja vähemalt iga kuue kuu tagant läbi, tagamaks, et nende hoidmine loendis on põhjendatud.

9 Ühise seisukoha 2001/931 artiklite 2 ja 3 kohaselt määrab Euroopa Ühendus talle EÜ asutamislepinguga antud volituste piires lisas loetletud isikute, rühmituste ja üksuste rahaliste vahendite ja muu finantsvara või majandusressursside külmutamise ning jälgib, et nende isikute käsutusse ei antaks otse ega kaudselt rahalisi vahendeid, finantsvara või majandusressursse või et neil ei võimaldataks kasutada finantsteenuseid.

10 Leides, et ühises seisukohas 2001/931 käsitletud meetmete rakendamiseks on vaja määrust, võttis nõukogu 27. detsembril 2001 EÜ artiklite 60, 301 ja 308 alusel vastu määruse (EÜ) nr 2580/2001 teatavate isikute ja üksuste vastu suunatud eripiirangute kohta terrorismivastaseks võitluseks (EÜT L 344, lk 70; ELT eriväljaanne 18/01, lk 207). Nimetatud määrusest nähtub, et välja arvatud selles lubatud juhtudel, tuleb külmutada kõik selle artikli 2 lõikes 3 nimetatud loetelus sisalduvatele füüsilistele või juriidilistele isikutele, rühmitustele või üksustele kuuluvad rahalised vahendid. Samuti on keelatud anda nende isikute, rühmituste või üksuste käsutusse rahalisi

vahendeid või osutada neile finantsteenuseid. Nõukogu koostab, vaatab läbi ja muudab ühehäälselt nende isikute, rühmituste ja üksuste loetelu, kelle suhtes nimetatud määrust kohaldatakse, kooskõlas ühise seisukoha 2001/931 artikli 1 lõigetes 4–6 ettenähtud sätetega.

11 Nende isikute, rühmituste ja üksuste esialgne loetelu, kelle suhtes kohaldatakse määrust nr 2580/2001, kehtestati nõukogu 27. detsembri 2001. aasta otsusega 2001/927/EÜ, millega kehtestatakse määruse nr 2580/2001 artikli 2 lõikes 3 ette nähtud loetelu (EÜT L 344, lk 83). Hageja nime seal ei esine.

12 High Court jättis 17. aprilli 2002. aasta otsusega rahuldamata hageja kaebuse Home Secretary 28. märtsi 2001. aasta määruse kohtulikuks läbivaatamiseks (vt eespool punkt 2), leides sisuliselt, et õige organ hageja argumentide, s.h õiguse olla ära kuulatud rikkumisele tuginevate argumentide ärakuulamiseks on POAC.

13 Nõukogu võttis 2. mail 2002 EL artiklite 15 ja 34 alusel vastu ühise seisukoha 2002/340/ÜVJP, millega ajakohastatakse ühist seisukohta 2001/931 (EÜT L 116, lk 75). Selle lisa ajakohastab nende isikute, rühmituste ja üksuste loetelu, kelle suhtes kohaldatakse ühist seisukohta 2001/931. Nimetatud lisa punkt 2 pealkirjaga „rühmitused ja üksused" sisaldab muu hulgas hageja nime, keda on nimetatud järgmiselt:

„Mujahedin-e Khalq Organisation (MEK või MKO) (välja arvatud National Council of Resistance of Iran (NCRI)/Iraani Rahvuslik Vastupanuliikumise Nõukogu) (teise nimega The National Liberation Army of Iran (NLA)/Iraani Rahvuslik Vabastusarmee, MEK-i militaarne haru); teise nimega the People's Mujahidin of Iran (PMOI); National Council of Resistance/Rahvuslik Vastupanuliikumise Nõukogu, teise nimega Muslim Iranian Student's Society/Iraani Moslemiüliõpilaste Ühendus)".

14 Nõukogu kehtestas 2. mai 2002. aasta otsusega 2002/334/EÜ, millega rakendatakse määruse nr 2580/2001 artikli 2 lõiget 3 ja tunnistatakse kehtetuks otsus 2001/927 (EÜT L 116, lk 33), nende isikute, rühmituste ja üksuste ajakohastatud loetelu, kelle suhtes nimetatud määrust kohaldatakse. Hageja nimi võeti sellesse loetelusse üle samamoodi, nagu see esineb ühise seisukoha 2002/340 lisas.

15 Nõukogu võttis 17. juunil 2002 vastu esiteks ühise seisukoha 2002/462/ÜVJP, millega ajakohastatakse ühist seisukohta 2001/931 ja tunnistatakse kehtetuks ühine seisukoht 2002/340 (EÜT L 160, lk 32), ning teiseks otsuse 2002/460/EÜ, millega rakendatakse määruse nr 2580/2001 artikli 2 lõiget 3 ja tunnistatakse kehtetuks otsus 2002/334 (EÜT L 160, lk 26). Hageja nimi jäeti alles loeteludesse, mis on ette nähtud vastavalt ühises seisukohas 2001/931 ja määruses nr 2580/2001 (edaspidi koos „vaidlusalused loetelud" ning viimati nimetatu „vaidlusalune loetelu").

16 POAC jättis 15. novembri 2002. aasta otsusega rahuldamata hageja apellatsioonkaebuse Home Secretary 28. märtsi 2001. aasta määruse peale (vt eespool punkt 2), leides eelkõige, et miski ei kohustanud Home Secretary't hagejat eelnevalt ära kuulama, pealegi on selline ärakuulamine terroristlike organisatsioonide vastu suunatud õigusaktide raamistikus kohaldamatu või soovimatu. Sama otsuse kohaselt näeb Terrorism Act 2000 õiguslik skeem ette õiguspärase võimaluse hageja seisukohtade ärakuulamiseks POAC-s.

17 Nõukogu on sestsaadik vastu võtnud erinevaid ühiseid seisukohti ja otsuseid, mis ajakohastavad vaidlusaluseid loetelusid. Suulise menetluse lõpetamise kuupäeval kehtisid vastavalt nõukogu 21 detsembri 2005. aasta ühine seisukoht 2005/936/ÜVJP, millega ajakohastatakse ühist seisukohta 2001/931/ÜVJP terrorismivastaste erimeetmete rakendamise kohta ja tunnistatakse kehtetuks ühine seisu-

koht 2005/847/ÜVJP (ELT L 340, lk 80), ning nõukogu 21. detsembri 2005. aasta otsus 2005/930/EÜ, millega rakendatakse määruse (EÜ) nr 2580/2001 teatavate isikute ja üksuste vastu suunatud eripiirangute kohta terrorismivastaseks võitluseks artikli 2 lõiget 3 ja tunnistatakse kehtetuks otsus 2005/848/EÜ (ELT L 340, lk 64). Hageja nimi jäeti nii vastu võetud aktidega vaidlusalustesse loeteludesse endiselt alles.

Menetlus ja poolte nõuded

18 Hageja esitas 26. juulil 2002 Esimese Astme Kohtu kantseleisse saabunud avaldusega käesoleva hagi, milles palus Esimese Astme Kohtul:

— tühistada ühised seisukohad 2002/340 ja 2002/462 ning otsus 2002/460 selles osas, milles need aktid teda puudutavad;

— tunnistada sellest tulenevalt ühised seisukohad ja nimetatud otsus tema suhtes kohaldamatuks;

— mõista nõukogult välja üks euro tekkinud kahju hüvitamiseks;

— mõista kohtukulud välja nõukogult.

19 Nõukogu palus oma kostja vastuses Esimese Astme Kohtul:

— jätta hagi rahuldamata, kuna see on osaliselt vastuvõetamatu ja osaliselt põhjendamata;

— mõista kohtukulud välja hagejalt.

20 Esimese Astme Kohtu teise koja esimees andis pärast poolte ärakuulamist 12. veebruari 2003. aasta määrusega Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigile loa astuda menetlusse nõukogu seisukohtade toetuseks. Menetlusse astuja esitas oma seisukohad, paludes jätta hagi rahuldamata, ning hageja esitas nende kohta oma märkused ettenähtud tähtaegade jooksul.

21 Esimese Astme Kohus (teine koda) otsustas ettekandja-kohtuniku ettekande põhjal avada suulise menetluse ning palus Esimese Astme Kohtu kodukorra artiklis 64 ette nähtud menetlust korraldavate meetmete raames kohtukantselei 1. detsembri 2005. aasta kirjas pooltel esitada oma kirjalikud märkused uute asjaolude — milleks on nimetatud hagiga vaidlustatud aktide kehtetuks tunnistamine ja asendamine mitmel korral alates hagiavalduse esitamisest, s.o ühiste seisukohtadega 2002/340 ja 2002/462 ning otsusega 2002/460, millega hagejat hoiti edasi vaidlusalustes loeteludes — tagajärgede kohta käesoleva hagi edasisele käigule.

22 Nõukogu väitis oma märkustes, mis saabusid Esimese Astme Kohtu kantseleisse 21. detsembril 2005, et ühiste seisukohtade osas ei ole vaja seisukohta võtta, kuna hagi on tema arvates igal juhul selles osas vastuvõetamatu. Mis puutub ühenduse otsustesse, millega rakendatakse määrust nr 2580/2001, siis nõukogu arvates „tuleb leida, et hagiavaldus on suunatud [nõukogu 29. novembri 2005. aasta] otsuse 2005/848/EÜ[, millega rakendatakse määruse (EÜ) nr 2580/2001 artikli 2 lõiget 3 ja tunnistatakse kehtetuks otsus 2005/722/EÜ (ELT L 314, lk 46)] või iga muu sama esemega või Esimese Astme Kohtu otsuse tegemise päeval kehtiva otsuse vastu osas, milles see hagejat puudutab".

23 Hageja märkustes, mis saabusid kohtukantseleisse 2. jaanuaril 2006, esitatud arvamuse kohaselt „tuleb leida, et käesolev hagi on suunatud nõukogu 29. novembri 2005. aasta ühise seisukoha 2005/847/ÜVJP [millega ajakohastatakse ühist seisukohta 2001/931 ja tunnistatakse kehtetuks ühine seisukoht 2005/725/ÜVJP (ELT L 314, lk 41)] ning otsuse 2005/848 vastu". Hageja lisas peale selle oma

seisukohtadele mitu uut dokumenti, mis kanti kohtutoimikusse. Nimetatud seisukohtadest ja dokumentidest teatati kohtukantselei 19. jaanuari 2006. aasta kirjaga nõukogule, kes teatas selle kättesaamisest 27. jaanuaril 2006.

24 Hageja esitas kohtuistungi ettekande kohta oma kirjalikud märkused kohtukantseleisse 25. jaanuaril 2006 saabunud kirjas, milles ta väitis eelkõige, et hagi tuleb sellest hetkest lugeda suunatuks ka ühise seisukoha 2005/936 ja otsuse 2005/930 vastu. Ta esitas selle kirja lisas täiendavalt mitu uut dokumenti. Pooltele teatati sellest, et nimetatud lisade kohtutoimikusse kandmise kohta tehakse otsus kohtuistungil.

25 Poolte kohtukõned ja vastused Esimese Astme Kohtu suulistele küsimustele kuulati ära 7. veebruari 2006. aasta kohtuistungil. Nõukogu väitis sellel kohtuistungil, et hageja poolt kohtukantseleile uute dokumentide esitamine 18. ja 25. jaanuaril 2006 (vt eespool punktid 23 ja 24) ei ole menetlusnormidega kooskõlas. Nõukogu lisas, et tal ei ole võimalik nende dokumentide osas tarvilikku seisukohta võtta, kuna neist on teatatud hilinenult. Seetõttu palus nõukogu Esimese Astme Kohtul kas mitte lubada kõnealuseid dokumente kohtutoimikusse kanda või uuendada kirjalik menetlus, et ta saaks oma seisukoha kirjalikult esitada. Esimese Astme Kohus jättis selle taotluse ning eespool punktis 24 viidatud dokumentide kohtutoimikusse kandmise kohta otsuse tegemise hilisemaks.

26 Hageja kinnitas vastuseks ühele Esimese Astme Kohtu küsimusele, et nii, nagu tunnistas nõukogu oma märkustes, mis saabusid kohtukantseleisse 23. detsembril 2005 (vt eespool punkt 22), tuleb käesolev hagi lugeda suunatuks ühise seisukoha 2005/936 ja otsuse 2005/930 ning vajadusel kõikide teiste kohtuotsuse kuulutamise päeval kehtivate aktide vastu, millel on sama ese kui nimetatud ühistel seisukohtadel ja otsusel ning mis on tema suhtes samasuguse toimega, selles osas, milles need aktid teda puudutavad.

Esialgu vaidlustatud aktide kehtetuks tunnistamise ja asendamise menetluslikud tagajärjed

27 Nagu nähtub eespool punktist 17, on käesoleva hagiga esialgu vaidlustatud aktid, s.o ühised seisukohad 2002/340 ja 2002/462 ning otsus 2002/460 (edaspidi „esialgu vaidlustatud otsus"), alates hagiavalduse esitamisest mitmel korral kehtetuks tunnistatud ja asendatud aktidega, millega hagejat hoiti edasi vaidlusalustes loeteludes. Suulise menetluse lõpetamise kuupäeval oli tegemist ühise seisukohaga 2005/936 ja otsusega 2005/930.

28 Seoses sellega tuleb meelde tuletada, et kui otsus asendatakse menetluse käigus samasuguse esemega otsusega, tuleb seda pidada uueks asjaoluks, mis lubab hagejal oma nõudeid ja väiteid kohandada. Hagejale uue hagi esitamise kohustuse kehtestamine oleks vastuolus hea õigusemõistmise põhimõtte ja menetluse ökonoomia nõudega. Peale selle oleks ebaõiglane, kui asjaomane institutsioon saaks ühenduste kohtule otsuse peale esitatud hagiavalduses esitatud kriitikale vastata vaidlustatud otsuse muutmise või selle teise otsusega asendamise kaudu ning tugineda sellele muutmisele või asendamisele kohtumenetluse käigus selleks, et võtta teiselt poolelt võimalus laiendada oma esialgseid nõudeid ja väiteid hilisemale otsusele või esitada selle vastu täiendavaid nõudeid ja väiteid (Euroopa Kohtu 3. märtsi 1982. aasta otsus kohtuasjas 14/81: Alpha Steel *vs.* komisjon, EKL 1982, lk 749, punkt 8; 29. septembri 1987. aasta otsus liidetud kohtuasjades 351/85 ja 360/85: Fabrique de fer de Charleroi ja Dillinger Hüttenwerke *vs.* komisjon, EKL 1987, lk 3639, punkt 11, ning 14. juuli 1988. aasta otsus kohtuasjas 103/85: Stahlwerke Peine-Salzgitter *vs.* komisjon, EKL 1988 lk 4131, punktid 11 ja 12; Esimese Astme Kohtu 3. veebruari 2000. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-46/98 ja T-151/98: CCRE *vs.* komisjon, EKL 2000, lk II-167, punkt 33).

29 21. septembri 2005. aasta otsustes kohtuasjas T-306/01: Yusuf ja Al Barakaat International Foundation *vs.* nõukogu ja komisjon (EKL 2005, lk II-3533, edasi kaevatud, edaspidi „kohtuotsus Yusuf", punkt 73) ning kohtuasjas T-315/01: Kadi *vs.*

nõukogu ja komisjon (EKL 2005, lk II-3649, edasi kaevatud, edaspidi „kohtuotsus Kadi", punkt 54) kohaldas Esimese Astme Kohus seda kohtupraktikat olukorrale, kui isikut vahetult ja isiklikult puudutav määrus asendatakse menetluse käigus samasuguse esemega määrusega.

30 Seega tuleb käesolevas asjas vastavalt sellele kohtupraktikale rahuldada hageja taotlus lugeda tema hagi suunatuks suulise menetluse lõpetamise kuupäeval ühise seisukoha 2005/936 ja otsuse 2005/930 tühistamisele selles osas, milles need aktid teda puudutavad, ning lubada pooltel oma nõuded, väited ja argumendid neid uusi asjaolusid arvestades ümber sõnastada, millest tulenevalt neil on õigus esitada täiendavaid nõudeid, väiteid ja argumente.

31 Neil asjaoludel tuleb ühelt poolt lubada kohtukantseleisse 25. jaanuaril 2006 saabunud kohtuistungi ettekande kohta esitatud hageja märkustele lisatud dokumendid kanda kohtutoimikusse (vt eespool punkt 24) ning teiselt poolt jätta rahuldamata nõukogu taotlus, et ei kõnealuseid dokumente ega vastuseks Esimese Astme Kohtu ühele kirjalikule küsimusele esitatud hageja märkustele, mis saabusid kohtukantseleisse 18. jaanuaril 2006, lisatud dokumente (vt eespool punktid 23 ja 25) ei kantaks kohtutoimikusse. Uute asjaolude, dokumentide ja tõendite esitamist tuleb lugeda sisalduvaks poolte õiguses muuta oma nõudeid, väiteid ja argumente eelmistes punktides viidatud uusi asjaolusid arvestades. Küsimust sellest, kas kõnealuste dokumentide hilinenud kandmine kohtutoimikusse käesolevas asjas õigustab nõukogu kaitseõigust arvestades kirjaliku menetluse uuendamist (vt eespool punkt 25), on käsitletud edaspidi punktis 182.

32 Lisaks sellele leiab Esimese Astme Kohus, et talle saab kehtivalt esitada nõuet ainult olemasoleva ja õigusi kahjustava akti tühistamiseks. Kuigi hageja võib seega vastavalt eespool punktis 30 otsustatule muuta oma nõudeid nii, et need oleks suunatud selliste aktide tühistamisele, millega on menetluse käigus asendatud esialgu vaidlustatud akte, ei õigusta selline lahendus veel vastuvõtmata hüpoteetiliste aktide

seaduslikkuse spekulatiivset kontrolli (vt Esimese Astme Kohtu 18. septembri 1996. aasta määrus kohtuasjas T-22/96: Langdon *vs.* komisjon, EKL 1996, lk II-1009, punkt 16 ja viidatud kohtupraktika).

33 Sellest järeldub, et hagejal ei ole lubatud muuta oma nõudeid nii, et need oleks suunatud mitte ainult ühise sisukoha 2005/936 ja otsuse 2005/930 vastu, vaid vajadusel ka kõikide muude kohtuotsuse väljakuulutamise päeval kehtivate aktide vastu, millel on sama ese kui nimetatud aktidel ning mis on hageja suhtes samasuguse toimega, selles osas, milles need aktid teda puudutavad (vt eespool punkt 26).

34 Käesoleva hagiavalduse seisukohast puudutab Esimese Astme Kohtu kontroll seega ainult juba vastu võetud ja kehtivaid akte, mida on vaidlustatud suulise menetluse lõpetamise päeva seisuga, s.o ühist seisukohta 2005/936 (edaspidi „vaidlustatud ühine seisukoht") ja otsust 2005/930 (edaspidi „vaidlustatud otsus") (edaspidi koos „vaidlustatud aktid"), ning seda isegi juhul, kui nimetatud aktid omakorda tunnistatakse kehtetuks ja asendatakse käesoleva kohtuotsuse kuulutamise päeva seisuga teiste aktidega.

35 Sel juhul säilib ühelt poolt hageja huvi vaidlustatud aktide tühistamiseks, kuna institutsiooni akti kehtetuks tunnistamine ei tähenda selle õigusvastaseks tunnistamist ning see tekitab *ex nunc* tagajärje, erinevalt tühistamisotsusest, mille kohaselt tühistatud akt tunnistatakse õiguskorras kehtetuks tagantjärele, nagu seda ei oleks kunagi eksisteerinud. Teiselt poolt, nagu nõukogu kohtuistungil tunnistas, on see institutsioon vaidlustatud aktide tühistamise korral kohustatud võtma vastavalt EÜ artiklile 233 kohtuotsuse täitmiseks vajalikke meetmeid, mis võib tähendada, et ta muudab või võtab vajadusel tagasi võimalikud aktid, millega vaidlustatud aktid tunnistati kehtetuks või asendati pärast suulise menetluse lõpetamist (vt selle kohta Esimese Astme Kohtu 13. detsembri 1995. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-481/93 ja T-484/93: Exporteurs in Levende Varkens jt *vs.* komisjon, EKL 1995, lk II-2941, punktid 46–48).

Teine nõue

36 Oma teises nõudes, mille ta esitas uuesti kohtuistungil, palub hageja Esimese Astme Kohtul tunnistada vaidlustatud aktid tema suhtes kohaldamatuks, tulenevalt nende osalisest tühistamisest, mis on tema esimese nõude ese.

37 Tuleb sedastada, et teisel nõudel puudub sellises sõnastuses esimese nõudega võrreldes igasugune iseseisev ulatus. Eelnevat arvestades tuleb see järelikult lugeda alusetuks.

Vaidlustatud ühise seisukoha tühistamise nõue

Poolte argumendid

38 Hageja väidab, et käesolev hagi on vastuvõetav, kuna nii vaidlustatud ühine seisukoht kui ka vaidlustatud otsus puudutavad teda vahetult ja isiklikult ning kuna need kahjustavad tema õigusi. Ta väidab täpsemalt, et Esimese Astme Kohtul on pädevus kõnealuse ühise seisukoha seaduslikkust kontrollida, vastasel juhul võiks olla tegemist õigusemõistmise kohustuse täitmatajätmisega.

39 Hageja arvates kehtivad õigusriigi põhimõtted, mis on sätestatud EL artikli 6 lõikes 2, kõikidele Euroopa Liidu õigusaktidele, sh ühise välis- ja julgeolekupoliitika (ÜVJP) või politseikoostöö ja õigusalase koostöö kohta kriminaalasjades (üldiselt kasutusel nimetus „justiits- ja siseküsimused") valdkonnas vastu võetud õigusaktidele. Kuna õigus kohtupidamisele on selle õigusriigi põhimõtte üks peamisi

koostisosi, nagu nähtub ka EL artiklitest 35 ja 46 ning Euroopa Kohtu praktikast (15. mai 1986. aasta otsus kohtuasjas 222/84: Johnston, EKL 1986, lk 1651, punkt 18, ja 25. juuli 2002. aasta otsus kohtuasjas C-50/00 P: Unión de Pequeños Agricultores *vs.* nõukogu, EKL 2002, lk I-6677, punktid 38 ja 39), ei tohiks olla välistatud ühegi sellise akti kohtulik kontroll Euroopa Kohtus ja Esimese Astme Kohtus.

40 Igal juhul tuleb nõukogu käesolevas asjas järgitud seadusandlikku menetlust, nagu ka vaidlustatud ühise seisukoha põhinemist ÜVJP-ga seotud sätetele, lugeda õigusvastaseks. Arvestades eelkõige ühenduse õiguse ülimuslikkust, mis on sätestatud EL artiklis 47, on Esimese Astme Kohus pädev sanktsioneerima sellist õigusvastasust, mis esineb ÜVJP või justiits- ja siseküsimuste valdkonnas vastu võetud aktis. Hageja viitab seoses sellega Euroopa Kohtu 12. mai 1998. aasta otsusele kohtuasjas C-170/96: komisjon *vs.* nõukogu (EKL 1998, lk I-2763).

41 Nimetatud menetlust iseloomustab nõukogu sellekohane püsiv tahe, et vältida rahvusvahelisele normile tuginedes põhiõiguste kaitse ja demokraatliku, seadusandliku või kohtuliku kontrolli nõuete kohaldumist oma aktidele, hoolimata ühenduse õiguse üldpõhimõtetest. Nende Euroopa Liidu aktide tegeliku täitmisega tegelevate isikute suhtes tuleb teostada kohtulikku kontrolli põhiõiguste seisukohast.

42 Seda tahet kritiseeris Euroopa Parlament muu hulgas, kui temaga peeti nõu määruse nr 2580/2001 eelnõu osas. Seda kirjeldab eelkõige asjaolu, et nõukogu volitas iseennast vastu võtma määruse nr 2580/2001 täitmise otsuseid, mida iseloomustab lisaks ka see, et neid ei ole põhjendatud.

43 Seadmata kahtluse alla, et vaidlustatud aktid puudutavad hagejat otseselt ja isiklikult, väidavad nõukogu ja Ühendkuningriik, et hagi on vastuvõetamatu osas, milles see on suunatud vaidlustatud ühise seisukoha vastu.

44 Nõukogu ja Ühendkuningriik leiavad järelikult, et käesolevas kohtuastmes tuleb piirduda seaduslikkuse kontrolliga vaidlustatud otsuse üle, millega kohaldatakse hageja suhtes määruses nr 2580/2001 ette nähtud meetmeid.

Esimese Astme Kohtu hinnang

45 Vastavalt Esimese Astme Kohtu väljakujunenud praktikale (7. juuni 2004. aasta määrus kohtuasjas T-338/02: Segi jt *vs.* nõukogu, EKL 2004, lk II-1647, edasi kaevatud, punkt 40 jj, ja määrus kohtuasjas T-333/02: Gestoras Pro Amnistía jt *vs.* nõukogu, kohtulahendite kogumikus ei avaldata, edasi kaevatud, punkt 40 jj, ning 18. novembri 2005. aasta määrus kohtuasjas T-299/04: Selmani *vs.* nõukogu ja komisjon, kohtulahendite kogumikus ei avaldata, punktid 52–59) tuleb hagi jätta osaliselt ilmse vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata ja osaliselt ilmse põhjendamatuse tõttu rahuldamata osas, milles see puudutab vaidlustatud ühise seisukoha tühistamist.

46 Esmalt tuleb märkida, et see ühine seisukoht ei ole nõukogu akt, mis on vastu võetud EÜ asutamislepingu alusel ja mis allub sellisena EÜ artiklis 230 ette nähtud kohtulikule kontrollile, vaid liikmesriikide esindajatest koosneva nõukogu akt, mis on vastu võetud EL lepingu ühist välis- ja julgeolekupoliitikat käsitlevasse V jaotisse kuuluva EL artikli 15 ning EL lepingu justiits- ja siseküsimusi käsitlevasse VI jaotisse kuuluva EL artikli 34 alusel.

47 Seega tuleb leida, et ei EL lepingu ÜVJP käsitlevas V jaotises ega EL lepingu justiits- ja siseküsimusi käsitlevas VI jaotises ei ole ette nähtud mingit võimalust esitada ühise seisukoha peale ühenduste kohtule tühistamishagi.

48 EL lepingu Amsterdami lepingu redaktsiooni EL artiklis 46 on Euroopa Kohtu pädevus ammendavalt loetletud.

49 Ühelt poolt ei näe see ette Euroopa Kohtu pädevust seoses EL lepingu V jaotise sätetega.

50 Teiselt poolt näeb see artikkel käesoleval juhul tähtsust omavate EL lepingu VI jaotise sätete osas ette järgmist:

„Euroopa Ühenduse asutamislepingu, Euroopa Söe- ja Teraseühenduse asutamislepingu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingu sätteid, mis käsitlevad Euroopa Ühenduste Kohtu volitusi ja nende volituste kasutamist, kohaldatakse ainult järgmiste käesoleva lepingu sätete suhtes:

[...]

b) VI jaotise sätted [EL] artiklis 35 sätestatud tingimuste alusel;

[...]

d) [EL] artikli 6 lõige 2 institutsioonide meetmete suhtes niivõrd, kuivõrd kohus on pädev Euroopa ühenduste asutamislepingute ja käesoleva lepingu alusel;

[...]"

51 EL artikli 35 asjakohased sätted näevad ette järgmist:

„1. Euroopa Ühenduste Kohtu pädevuses on vastavalt käesolevas artiklis sätestatud tingimustele teha eelotsuseid raamotsuste ja otsuste kehtivuse ja tõlgendamise kohta, käesoleva jaotise alusel kehtestatud konventsioonide tõlgendamise kohta ning nende rakendusmeetmete kehtivuse ja tõlgendamise kohta.

[...]

6. Euroopa Kohtu pädevuses on läbi vaadata raamotsuste või otsuste seaduslikkust liikmesriikide või komisjoni hagides, mille aluseks on pädevuse puudumine, olulise menetlusnormi rikkumine, käesoleva lepingu või selle rakendusnormi rikkumine või võimu kuritarvitamine. Käesolevas lõikes sätestatud menetlus tuleb algatada kahe kuu jooksul alates meetme avaldamisest.

[...]"

52 EL artiklitest 35 ja 46 tuleneb, et EL lepingu VI jaotise raames on ette nähtud hagi esitamise võimalus üksnes vastavalt EL artikli 34 lõike 2 punktides b, c ja d ette nähtud raamotsuste, otsuste ja konventsioonide kehtivuse kontrollimiseks või tühistamiseks ning see võimalus on välistatud EL artikli 34 lõike 2 punktis a ette nähtud ühiste seisukohtade puhul.

53 Lisaks tuleb märkida, et EL artikli 6 lõikes 2 sätestatud põhiõiguste tunnustamise tagamine ei oma käesoleval juhul tähtsust, kuna EL artikli 46 punkt d ei anna Euroopa Kohtule mingit täiendavat pädevust (eespool punktis 45 viidatud määrus Segi jt *vs.* nõukogu, punkt 37).

54 Mis puutub hageja väitesse tõhusa kohtuliku kaitse puudumisest, siis see ei saa iseenesest olla ühenduse enda volituste aluseks — õigussüsteemis, mis rajaneb pädevuse omistamise põhimõttel, nagu see on sätestatud EL artiklis 5 — seoses õigusaktiga, mis on vastu võetud sellega seotud, kuid eraldiseisvas õigussüsteemis, s.o EL lepingu V ja VI jaotisest tulenevas süsteemis (vt eespool punktis 45 viidatud määrus Segi jt *vs.* nõukogu, punkt 38). Hageja ei saa seoses sellega tugineda eespool punktis 39 viidatud kohtuotsusele Unión de Pequeños Agricultores *vs.* nõukogu. Selles kohtuotsuses (punkt 40) põhinesid Euroopa Kohtu järeldused asjaolul, et EÜ asutamislepinguga on loodud terviklik kaebuste esitamise ja läbivaatamise kord, mis peab tagama institutsioonide õigusaktide seaduslikkuse kontrolli. Nagu on välja toodud eespool, on EL lepinguga selle V ja VI jaotise alusel vastu võetud õigusaktide osas kehtestatud piiratud kohtulik kontroll, kusjuures teatud valdkondadele seda kontrolli ei kohaldata ning teatud õiguskaitsevahendid ei ole kasutatavad.

55 Selle kohta tuleb siiski märkida, ilma et oleks vaja uurida ühise seisukoha vaidlustamise võimalikkust liikmesriikide kohtutes, et vaidlustatud ühine seisukoht kutsub võtma ühenduse ja/või riiklikke rakendusakte, et olla tõhus. Ei ole väidetud, et nende rakendusaktide enda peale ei saaks esitada kas ühenduse või siseriiklikule kohtule tühistamishagi. Seega ei ole tõendatud, et hagejal puudub kas või kaudne tõhus õiguslik kaitse vaidlustatud ühise seisukoha alusel vastu võetud õigusaktide vastu, mis kahjustavad vahetult tema õigusi. Käesolevas asjas on hageja muuseas tõhusalt kasutanud seda õigust esitada kaebus vaidlustatud otsuse peale.

56 Neil asjaoludel on Esimese Astme Kohus pädev läbi vaatama tühistamishagi EL artiklite 15 ja 35 alusel vastu võetud ühise seisukoha peale üksnes siis, kui hageja oma hagi toetuseks väidab, et on eiratud ühenduse pädevust (eespool punktis 45 viidatud määrus Selmani *vs.* nõukogu ja komisjon, punkt 56). Ühenduste kohtute pädevuses on läbi vaadata EL asutamislepingu alusel vastuvõetud õigusaktide sisu, kontrollimaks, kas see akt riivab ühendusele antud volitusi, ja see tühistada, kui peaks selguma, et see oleks pidanud põhinema EÜ asutamislepingu sättel (vt selle kohta eespool punktis 40 viidatud Euroopa Kohtu otsus komisjon *vs.* nõukogu, punktid 16 ja 17, ning 13. septembri 2005. aasta otsus kohtuasjas C-176/03: komisjon *vs.* nõukogu, EKL 2005, lk I-7879, punkt 39; eespool punktis 45 viidatud määrused Segi jt *vs.* nõukogu ning Gestoras Pro Amnistía jt *vs.* nõukogu, punkt 41; vt ka analoogiline Euroopa Kohtu 14. jaanuari 1997. aasta otsus kohtuasjas C-124/95: Centro-Com, EKL 1997, lk I-81, punkt 25).

57 Kuna hageja väidab käesolevas asjas, et nõukogu on menetlust kuritarvitanud, toimides Euroopa Liidu valdkonnas ühenduse pädevuse vastaselt, eesmärgiga jätta hageja ilma kõigist õiguskaitsevahenditest, kuulub käesolev hagi seega ühenduste kohtute pädevusse.

58 Selles osas tuleb siiski leida, et Euroopa Liidu raames toimides nõukogu mitte ei eiranud ühenduse pädevusi, vaid vastupidi, tugines neile, et tagada vaidlustatud ühise seisukoha rakendamine. Ühelt poolt, kuna nõukogu tugines asjassepuutuvatele, eelkõige EÜ artiklites 60 ja 301 sätestatud ühenduse pädevustele, ei saa temale süüks panna nende tähelepanuta jätmist. Selles osas ei ole hageja viidanud ühelegi asjassepuutuvale õiguslikule alusele peale käesolevas asjas tegelikult kasutatud sätete, mida EL artiklit 47 rikkudes oleks võimalikult eiratud. Teiselt poolt näevad need sätted iseenesest ette, et nende kohaldatavuseks tuleb eelnevalt vastu võtta ühine seisukoht või ühismeede. Sellest tuleneb, et eelneva ühise seisukoha vastuvõtmine enne käesolevas asjas kasutatud ühenduse pädevuste rakendamist näitab, et neid pädevusi on arvesse võetud, mitte rikutud. Peale selle, kuigi EL lepingust tuleneva ühise seisukoha kasutamine tähendab, et puudutatud isikud jäetakse ilma vahetust kaebeõigusest ühenduste kohtus, s.o võimalusest vahetult vaidlustada vaidlustatud ühise seisukoha seaduslikkust, siis selline tagajärg ei

tähenda iseenesest veel ühenduse pädevuste eiramist. Lõpetuseks, parlamendi 7. veebruari 2002. aasta resolutsiooni kohta, milles parlament avaldab kahetsust seoses EL lepingust tuleneva õigusliku aluse valikuga terroriaktides osalevate isikute, üksuste ja organisatsioonide loetelu koostamiseks, tuleb leida, et see kriitika puudutab poliitilist valikut ega sea iseenesest kahtluse alla valitud õigusliku aluse seaduslikkust ega ühenduse pädevuse eiramist (eespool punktis 45 viidatud määrus Segi jt *vs.* nõukogu, punkt 46).

59 Teostades oma EÜ asutamislepingust tulenevat pädevust seaduslikkuse piiratud kontrolliks, saab Esimese Astme Kohus seega ainult leida, et vaidlustatud ühine seisukoht ei eira ühenduse pädevusi.

60 Eeltoodust tuleneb, et piiratud juhul, kui Esimese Astme Kohus on pädev käesolevat hagi läbi vaatama selles osas, milles see on suunatud vaidlustatud ühise seisukoha vastu, tuleb see jätta ilmse põhjendamatuse tõttu rahuldamata.

Vaidlustatud otsuse tühistamise nõue

61 Hageja esitab oma vaidlustatud otsuse tühistamise nõuete toetuseks kolm väidet. Esimene väide koosneb viiest osast, mis tuginevad vastavalt kaitseõiguse, olulise menetlusnormi, õiguse tõhusale kohtulikule kaitsele ja süütuse presumptsiooni rikkumisele ning ilmsele kaalutlusveale. Teine väide tugineb sellele, et on rikutud

õigust võidelda türannia ja rõhumise vastu. Kolmas väide tugineb mittediskrimineerimise põhimõtte rikkumisele.

62 Esmalt tuleb käsitleda esimest väidet.

Poolte argumendid

63 Hageja ei vaidlusta esimeses väites iseenesest ei selliste meetmete nagu vaidlustatud aktidega nende isikute, rühmituste ja üksuste, kes osalevad terroriaktides ühise seisukoha 2001/931 tähenduses, suhtes ette nähtud rahaliste vahendite külmutamine, seaduslikkust ega legitiimsust.

64 Hageja väidab seevastu oma esimese väite esimeses osas, et vaidlustatud otsus rikub tema selliseid põhiõigusi, mis on tagatud eelkõige EL artikli 6 lõikes 2 ja Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni (EIÕK) artiklis 6, kuna see akt kehtestab tema suhtes sanktsioonid ning tekitab temale olulist kahju, ilma et teda oleks enne selle vastuvõtmist ära kuulatud ning isegi ilma, et ta oleks saanud oma seisukohta hiljem tõhusalt teatavaks teha. Ta leiab, et kuna tal on tuntud büroo ja juhid, oleks tulnud tema esindajad enne tema kandmist vaidlusalusesse loetelusse välja kutsuda ja ära kuulata. Kohtuistungil rõhutas hageja asjaolu, et ta ei olnud teadlik isegi sellest, milline siseriiklik asutus võttis tema suhtes ühise seisukoha 2001/931 artikli 1 lõike 4 ja määruse nr 2580/2001 artikli 2 lõike 3 alusel väidetavalt vastu otsuse, ega tõenditest ja teabest, mille alusel selline otsus oli tehtud. Hageja arvates toimus tema kandmine vaidlusalusesse loetelusse „ilmselt Teherani režiimi esitatud dokumentide esmase vaatluse tagajärjel".

65 Hageja väidab lisaks esimese väite teises ja kolmandas osas, et tema kandmine vaidlusalusesse loetelusse ilma, et teda oleks eelnevalt ära kuulatud ning ilma, et seda õiguslikult põhjendavaid faktilisi ja õiguslikke aluseid oleks kas või mainitud, rikub ka EÜ artiklis 253 ettenähtud põhjendamiskohustust ning õigust tõhusale kohtulikule kaitsele (Euroopa Kohtu 8. veebruari 1968. aasta otsus kohtuasjas 3/67: Mandelli *vs.* komisjon, EKL 1968, lk 35, ja eespool punktis 39 viidatud kohtuotsus Johnston).

66 Hageja väidab veel esimese väite neljandas osas, et see loetelusse kandmine rikub pealegi põhiõiguste harta artikli 48 lõikes 1 tagatud süütuse presumptsiooni ning ta osundab selles osas ka Euroopa Inimõiguste Kohtu 10. veebruari 1995. aasta otsust kohtuasjas Allenet de Ribemont (A-seeria, nr 308).

67 Hageja kinnitab lõpetuseks esimese väite viiendas osas, et tema kandmine vaidlusalusesse loetelusse tuleneb ilmsest kaalutlusveast. Ta leiab, et teda ei saa kuidagi süüdistada selles, et ta on terroristlik organisatsioon.

68 Nõukogu ja Ühendkuningriik väidavad, et vaidlustatud otsus ei kahjusta põhiõigusi, mille rikkumist väidetakse.

69 Mis puutub täpsemalt õigusesse olla ära kuulatud, siis nõukogu märgib, et hageja on ise väitnud, et ta kirjutas nõukogu ametisolevale presidendile enne esialgu vaidlustatud otsuse vastu võtmist, et sellele vastu vaielda. Nõukogu väidab, et ta kuulas hageja seega enne tema rahaliste vahendite külmutamist ära. Ta viitab selles osas Esimese Astme Kohtu teise koja esimehe 2. augusti 2000. aasta määrusele kohtuasjas T-189/00 R: „Invest" Import und Export ja Invest commerce *vs.* komisjon (EKL 2000, lk II-2993, punkt 41), millest nähtub kaudselt, et varajased kontaktid

siseriiklike ametiasutustega, oma seisukoha detailne esitamine ja teadlikkus tema kavatsetavast kandmisest musta nimekirja kujutavad endast kogumis selliseid tingimusi, mistõttu on tagatud õigus olla ära kuulatud.

70 Peale selle ei ole hageja kunagi alates esialgu vaidlustatud otsuse vastu võtmisest nõukoguga uuesti kontakti otsinud, et tema juhtum vaadataks uuesti läbi, eesmärgiga ta võimalikult kustutada vaidlusalusest loetelust.

71 Igal juhul ei nähtu ei EÕIK-st, põhiõiguste hartast, ülejäänud mittesiduvatest õigusaktidest ega liikmesriikide ühesugustest riigiõiguslikest tavadest, et kaitseõiguse tagamine eeldab tingimusteta õigust olla ära kuulatud enne sellise tsiviil- või haldussanktsiooni meetme võtmist, nagu see, mis on vaidlustatud käesolevas asjas.

72 Nõukogu ja Ühendkuningriik märgivad seega, et tundub, et üldisele õigusele olla ära kuulatud haldusmenetluses võib teha vähemalt mõnes liikmesriigis erandeid üldise huvi, avaliku korra või rahvusvaheliste suhete hoidmise huvides või ka siis, kui vastuvõetava otsuse eesmärk satuks või võiks sattuda ohtu, kui kõnealune õigus oleks tagatud. Nõukogu toob näiteks Saksa, Prantsuse, Itaalia, Inglise, Taani, Rootsi, Iiri ja Belgia õiguse.

73 Ühendkuningriigi valitsus kirjeldab omakorda POAC-s kohaldatavat spetsiaalset menetlust seoses kaebusega, mis on esitatud Home Secretary otsuse peale keelata Terrorism Act 2000 alusel selline organisatsioon, mille kohta ta arvab, et see on seotud terrorismiga. Seda menetlust iseloomustab eelkõige spetsiaalse advokaadi määramine kaebuse esitaja esindamiseks POAC kinnisel istungil ning POAC võimalus võtta arvesse tõendeid, mida kaebuse esitajale või tema seadluslikule

esindajale ei ole seadusest tulenevalt või üldise huvi eesmärgist lähtudes teatavaks tehtud. Käesoleval juhul tehti hageja suhtes selline keelamise otsus (vt eespool punkt 2), mille kohta ta esitas paralleelselt kaks kaebust, ühe apellatsioonina POAC-le ja teise kohtulikuks läbivaatamiseks High Court'ile. High Court jättis 17. aprilli 2002. aasta otsusega kohtuliku läbivaatamise taotluse rahuldamata (vt eespool punkt 12) ning POAC jättis 15. novembri 2002. aasta otsusega apellatsioonkaebuse rahuldamata (vt eespool punkt 16).

74 Nõukogu ja Ühendkuningriigi arvates ei anna ühenduse õigus hagejale mingit õigust olla ära kuulatud enne tema kandmist vaidlusalusesse loetelusse.

75 Ühendkuningriigi arvates erineb käesolev asi hageja viidatud Euroopa Kohtu 29. juuni 1994. aasta otsuse kohtuasjas C-135/92: Fiskano *vs.* komisjon (EKL 1994, lk I-2885) aluseks olnud asjast selles osas, milles hageja kandmine vaidlusalusesse loetelusse ei kujuta endast mitte tema suhtes alustatud menetluse rakendamist seoses olemas oleva õigusega, vaid õigus- või haldusmeetme võtmist ühenduse institutsioonide poolt. Sellise meetme puudutatud isik ei ole menetluses kostja ja järelikult ei kerkigi küsimust kaitseõigusest. Tema õigused on tagatud võimalusega pöörduda kohtusse, käesolevas asjas EÜ artikli 230 alusel Esimese Astme Kohtusse, et lasta kontrollida, kas asjaomased õigus- ja haldusnormid on vastu võetud õiguspäraselt ja/või kas hageja kuulub tegelikult nende õigusnormide kohaldamisalasse.

76 Nõukogu viitab samas tähenduses ka Euroopa Kohtu 23 septembri 1986. aasta otsusele kohtuasjas 5/85: AKZO Chemie *vs.* komisjon (EKL 1986, lk 2585, punktid 20 ja 24) ning 14. märtsi 2000. aasta otsusele kohtuasjas C-54/99: Église de scientologie (EKL 2000, lk I-1335, punkt 20). Nõukogu kahtleb lisaks ka selles, et kohtupraktika põhimõtteid, mis on kehtestatud konkurentsiasjades või kaubandusliku kaitse asjades, saaks käesolevas asjas tingimusteta kohaldada. Tema arvates on käesolevas asjas kõige asjakohasem kohtupraktika, mis tunnistas, et isiku puhul, kelle suhtes on kehtestatud ühenduse sanktsioon siseriikliku ametiasutuse ettepaneku põhjal, on

õigus olla ära kuulatud ennekõike tagatud puudutatud isiku ja siseriikliku ametiasutuste vahelistes suhetes (eespool punktis 69 viidatud määrus „Invest" Import und Export ja Invest commerce *vs.* komisjon, punkt 40).

77 Seoses EIÕK artikliga 6 rõhutab nõukogu, et Euroopa Inimõiguste Kohtu praktikas ei viita miski sellele, et selles sättes ette nähtud tagatisi tuleks kohaldada haldusmenetluses, mille tagajärjel vaidlustatud otsus vastu võeti. Hageja rahaliste vahendite külmutamine ei ole kriminaalkaristus ning seda ei saa Euroopa Inimõiguste Kohtu kehtestatud raskusastme tingimuste kohaselt sellise karistusega samastada (Euroopa Inimõiguste Kohtu 8. juuni 1976. aasta kohtuotsus Engel jt, A-seeria nr 22, 28. juuni 1984. aasta kohtuotsus Campbell ja Fell, A-seeria nr 80, ja 23. oktoobri 1984. aasta kohtuotsus Öztürk, A-seeria nr 85). Sama kohus otsustas ka, et EIÕK artikli 6 lõige 1 ei ole kohaldatav uurimise haldusstaadiumile siseriiklikes ametiasutustes. Õiglase menetluse tagatis kehtib vaid sellele, kuidas haldusuurimise käigus hangitud teavet kohtumenetluses kasutatakse (Euroopa Inimõiguste Kohtu 21 septembri 1994. aasta kohtuotsus Fayed, A-seeria nr 294-B).

78 Ühendkuningriik vaidlustab ka selle, et EIÕK artikli 6 lõige 1 käsitleb õigus- ja haldusaktide vastuvõtmist. See säte on kohaldatav üksnes tsiviilõiguste ja -kohustustega seotud vaidlustele ning selles ette nähtud tagatised on kohaldatavad ainult siis, kui esineb vaidlus, mis tuleb lahendada. Seega ei anna see isikutele õigust olla ära kuulatud enne selliste õigusnormide vastu võtmist, mis piiravad nende omandiõigust. Sel juhul on isikutel üksnes õigus vaidlustada *a posteriori* nende õigusnormide seaduslikkust või nende kohaldamist asjaomasele juhtumile (Euroopa Inimõiguste Kohtu 8. juuli 1986. aasta kohtuotsus Lithgow jt, A-seeria nr 102, ning 21. veebruari 1986. aasta kohtuotsus James jt, A-seeria nr 98).

79 Käesolevas asjas ei kuulu Ühendkuningriigi arvates seega ei hageja kandmine vaidlusalusesse loetelusse ega järelikult tema vahendite külmutamine EIÕK artikli 6

lõike 1 kohaldamisalasse. Järelikult puudus hagejal igasugune õigus oma argumentide teatavakstegemisele enne nende meetmete võtmist. Siiski on hagejal sama sätte raames õigus pöörduda kohtusse, et vaidlustada asjaomaste õigusnormide seaduslikkust. Hageja on seda õigust muuseas kasutanud, esitades käesoleva hagi.

80 Igal juhul ei ole käesolevas asjas käsitletavad meetmed, mida dikteeris olukorra pakilisus, saavutatava eesmärgiga võrreldes ebaproportsionaalsed ega riku ebaõiglaselt üldisest huvist tulenevate ning põhiõiguste kaitsega seotud nõudmiste vahelist tasakaalu, kuna kaitseõigust saab kasutada siis, kui need meetmed on juba võetud.

81 Selles osas rõhutavad nõukogu ja Ühendkuningriik, et hageja teavitamine ja tema ära kuulamine enne tema varade külmutamist oleks ohustanud määruse nr 2580/2001 olulise üldise huvi eesmärgi saavutamist, milleks on vältida seda, et rahalisi vahendeid saaks kasutada terroristliku tegevuse rahastamiseks. Nende menetlusosaliste arvates oleks hageja tegelikult saanud kasutada seda asjavahemikku, mis talle oleks antud oma märkuste esitamiseks, oma rahaliste vahendite ülekandmiseks väljapoole Euroopa Liitu.

82 Ühendkuningriik lisab, et tõenäoliselt esineb ülekaalukaid riikliku julgeolekuga seotud põhjuseid mitte avaldada puudutatud isikule teavet ja tõendeid, mille alusel pädev ametiasutus võib teha otsuse, millega üksus tunnistatakse terrorismiga seotuks.

83 Nõukogu väidab põhjendamiskohustuse väidetava rikkumise kohta, et vaidlustatud otsusega, mida ei ole küll spetsiifiliselt põhjendatud, ajakohastatakse ainult loetelu, mis on ette nähtud määruses nr 2580/2001, mille artikli 2 lõige 3 loetleb tingimused, mille alusel isikuid, rühmitusi ja üksusi vaidlusalusesse loetelusse kantakse. Nimetatud määrus, vaidlustatud ühine seisukoht ja vaidlustatud otsus üheskoos ja

hagejale hästi tuntud kontekstis vastab seega põhjendamiskohustusele, nagu see on määratletud kohtupraktikas, kuna terrorismivastase võitluse tingimused ei ole samad, mis teistes valdkondades, nagu konkurents (Euroopa Kohtu 14. veebruari 1990. aasta otsus kohtuasjas 350/88: Delacre jt *vs.* komisjon, EKL 1990, lk I-395, punkt 15; vt rahaliste vahendite külmutamise kontekstis eespool punktis 69 viidatud määrus „Invest" Import und Export ja Invest commerce *vs.* komisjon, punkt 43).

84 Nõukogu leiab peale selle, et vaidlustatud otsus ei riku mingil viisil süütuse presumptsiooni.

85 Väidetava ilmse kaalutlusvea kohta leiavad nõukogu ja Ühendkuningriik, et ei ole piisavalt põhjendatud hageja väide, et ta ei ole terroristlik organisatsioon ega kuulu seega määruse nr 2580/2001 artikli 2 lõike 3 kohaldamisalasse.

86 Nõukogu ja Ühendkuningriik tuletavad meelde, et vastavalt ühise seisukoha 2001/931 artikli 1 lõikele 4 koostatakse vaidlusalune loetelu asjakohases toimikus sisalduvate täpsete andmete või tõendite põhjal, millest nähtub, et pädev asutus on teinud otsuse asjaomase isiku, rühmituse või üksuse terroriaktides osalemise kindlakstegemise kohta. Hageja ei väida ning miski ei anna alust oletada, et teda ei kantud vaidlusalusesse loetelusse sellise otsuse alusel.

87 Nõukogu tunnistab, et sama sätte kohaselt kontrollib ta Euroopa Liidu kehtestatud tingimuste järgimist siseriiklike ametiasutuste poolt. See kontroll ei puuduta siiski selliseid asjaolusid nagu need, millele hageja viitas, ega teavet, mis on mõnikord pärit kaitstud allikatest või põhineb liikmesriikide eriteenistuste tegevusel. Arvestades siseriiklike pädevate ametiasutuste peamist rolli menetluses, leiavad nõukogu ja

Ühendkuningriik, et neid asjaolusid, mida arvestades siseriiklikud ametiasutused on teinud ettepaneku kanda isik vaidlusalusesse loetelusse, või nende otsuse läbivaatamise taotlust saab tõhusalt esitada ainult siseriiklikul tasandil. Ühendkuningriik märgib selles osas, et määruse nr 2580/2001 artikkel 7 volitab komisjoni muutma liikmesriikide esitatud teabe alusel selle määruse lisa.

88 Home Secretary, kes on antud küsimuses pädev ametiasutus Ühendkuningriigis, jättis rahuldamata hageja kaebuse, mille eesmärk oli lasta ta kustutada Terrorism Act 2000 mõttes keelatud organisatsioonide loetelust. Kuulates küll ära hageja väited, mille kohaselt ta osales ühelt poolt repressiivse režiimi vastases legitiimses võitluses ning teiselt poolt oli tema relvastatud vastupanutegevus suunatud sõjaliste sihtmärkide vastu Iraanis, kinnitas Home Secretary, et ta ei aktsepteeri „mingit õigust panna toime terroriakte, olenemata põhjendustest". Hageja poolt nende otsuste peale esitatud kaebused jäeti rahuldamata (vt eespool punkt 73).

Esimese Astme Kohtu hinnang

89 Alustuseks tuleb käsitleda koos hageja väiteid, mis tuginevad kaitseõiguse, põhjendamiskohustuse ja õiguse tõhusale kohtulikule kaitsele rikkumisele, mis on omavahel tihedalt seotud. Ühelt poolt aitab kaitseõiguse tagatis kaasa sellele, et tagada õiguse tõhusale kohtulikule kaitsele kasutamine. Teiselt poolt on õigus tõhusale kohtulikule kaitsele ja põhjendamiskohustus omavahel tihedalt seotud. Nagu on rõhutatud väljakujunenud kohtupraktikas, ei ole EÜ artiklist 253 tulenev institutsioonide kohustus oma akte põhjendada mitte ainult formaalne nõue, vaid võimaldab ühenduste kohtul teostada seaduslikkuse kontrolli ja puudutatud isikutel tutvuda võetud meetme põhjendustega, et nad saaksid oma õigusi kaitsta ja kontrollida, kas akt on põhjendatud või mitte (Euroopa Kohtu 4. juuli 1963. aasta otsus kohtuasjas 24/62: Saksamaa *vs.* komisjon, EKL 1963, lk 131, 143, ja 10. mai

2005. aasta otsus kohtuasjas C-400/99: Itaalia *vs.* komisjon, EKL 2005, lk I-3657, punkt 22; Esimese Astme Kohtu 30. septembri 2003. aasta otsus liidetud kohtuasjades: T-346/02 ja T-347/02: Cableuropa jt *vs.* komisjon, EKL 2003, lk II-4251, punkt 225). Puudutatud isikud saavad oma hagemisõigust kasutada ainult siis, kui nad on asjaomase akti sisust ja põhjendustest täpselt teadlikud (vt selle kohta Euroopa Kohtu 19. veebruari 1998. aasta otsus kohtuasjas C-309/95: komisjon *vs.* nõukogu, EKL 1998, lk I-655, punkt 18, ja Esimese Astme Kohtu 7. juuli 1999. aasta otsus kohtuasjas T-89/96: British Steel *vs.* komisjon, EKL 1999, lk II-2089, punkt 33).

90 Arvestades nõukogu ja Ühendkuningriigi esimese võimalusena esitatud argumente, kontrollib Esimese Astme Kohus esmalt, kas õigused ja tagatised, mille rikkumisele hageja viitab, on põhimõtteliselt kohaldatavad määruse nr 2580/2001 alusel vastu võetud rahaliste vahendite külmutamise otsuse kontekstis. Esimese Astme Kohus määratleb seejärel selles kontekstis nende õiguste ja tagatiste eseme ning täpsustab nende piire. Lõpetuseks teeb Esimese Astme Kohus otsuse kõnealuste õiguste ja kohustuste väidetava rikkumise kohta käesoleva asja erilistes tingimustes.

Kaitseõiguse, põhjendamiskohustuse ja õiguse tõhusale kohtulikule kaitsele tagamisega seotud tagatiste kohaldatavus määruse nr 2580/2001 alusel vastu võetud rahaliste vahendite külmutamise otsuse kontekstis

— Kaitseõigus

91 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt on kaitseõiguste tagamine kõigis isiku vastu algatatud menetlustes, mis puudutavad tõenäoliselt isiku õigusi kahjustavat akti, ühenduse õiguse aluspõhimõte ja see tuleb tagada ka siis, kui asjaomast menetlust ei ole kuidagi reguleeritud. Selle põhimõtte kohaselt tuleb igale isikule, kellele võidakse

kohaldada sanktsioone, tagada tegelik võimalus oma seisukoha esitamiseks temale süüks pandud asjaolude ja tõendite kohta, millel sanktsioon põhineb (vt eespool punktis 75 viidatud Euroopa Kohtu otsus Fiskano *vs.* komisjon, punktid 39 ja 40 ning viidatud kohtupraktika).

92 Käesolevas asjas riivab vaidlustatud otsus, millega hagejale kohaldatakse üksikmeetmena majandus- ja finantssanktsioone (rahaliste vahendite külmutamine), vaieldamatult tema õigusi (vt ka edaspidi punkt 98). See kohtupraktika on seega käesolevas asjas asjakohane.

93 Nimetatud kohtupraktikast tuleneb, et erandid välja arvatud (vt eespool punkt 127 ja edaspidi järgnevad punktid), koosneb kaitseõiguse tagatis põhimõtteliselt kahest peamisest osast. Ühelt poolt tuleb puudutatud isikule teatavaks teha temale süüks pandud asjaolud ja tõendid, millel kavatsetud haldussanktsioonid põhinevad (edaspidi „süüks pandud asjaoludest teatamine"). Teiselt poolt tuleb talle anda tegelik võimalus esitada nende asjaolude ja tõendite kohta oma seisukoht (edaspidi „ärakuulamine").

94 Eelnevat arvestades tuleb kaitseõiguse tagamist haldusmenetluse käigus eristada kaitseõigusest, mis tuleneb õigusest tõhusale kohtulikule kaitsele selles menetluses võimalikult vastu võetud õigusi riivava akti vastu (vt selle kohta Esimese Astme Kohtu 23. aprilli 2002. aasta otsus kohtuasjas T-372/00: Campolargo *vs.* komisjon, EKL AT 2002, lk I-A-49 ja II-223, punkt 36). Nõukogu ja Ühendkuningriigi EIÕK artikliga 6 seotud argumendid (vt eespool punktid 77–79) ei oma seega käesoleva väite juures tähtsust.

95 Peale selle ei saa tegeliku kaitseõiguse tagamisega seotud tagatist määruse nr 2580/2001 alusel vastu võetud rahaliste vahendite külmutamise otsuse vastuvõtmise kontekstis puudutatud isikutelt ära võtta ainult põhjusel, millele tuginevad

nõukogu ja Ühendkuningriik (vt eespool punktid 78 ja 79), et ei EIÕK ega ühenduse õiguse üldpõhimõtted ei anna isikutele mingit õigust olla enne õigustloova akti vastuvõtmist ära kuulatud (vt selle kohta eespool punktis 29 viidatud analoogiline kohtuotsus Yusuf, punkt 322).

96 Kohtupraktika, mis on seotud õigusega olla ära kuulatud, ei ole laiendatav ühenduse seadusandlikule menetlusele, mille käigus võetakse vastu õigustloovaid meetmeid, mis on seotud majanduspoliitiliste valikutega ja mida kohaldatakse asjaomastele majandustegevuses osalejatele üldiselt (Esimese Astme Kohtu 11. detsembri 1996. aasta otsus kohtuasjas T-521/93: Atlanta jt *vs.* EÜ, EKL 1996, lk II-1707, punkt 70, mis jäeti jõusse Euroopa Kohtu 14. oktoobri 1999. aasta otsusega kohtuasjas C-104/97 P: Atlanta *vs.* Euroopa Ühendus, EKL 1999, lk I-6983, punktid 34–38).

97 Vaidlustatud otsusel, mis jätab hageja vaidlusalusesse loetelusse pärast seda, kui ta oli sellesse kantud esialgu vaidlustatud otsusega, on ka sama üldine ulatus, mis määrusel nr 2580/2001, ning sarnaselt sellele määrusele on see kõikides liikmesriikides vahetult kohaldatav. Vaidlustatud otsus jagab seega hoolimata oma pealkirjast selle akti õigustloovat olemust EÜ artikli 249 tähenduses (vt analoogiline Esimese Astme Kohtu 6. mai 2003. aasta määrus kohtuasjas T-45/02: DOW AgroSciences *vs.* parlament ja nõukogu, EKL 2003, lk II-1973, punktid 31–33 ja viidatud kohtupraktika, ning eespool punktis 29 viidatud kohtuotsus Yusuf, punktid 184–188).

98 Selle akti olemus ei ole siiski ainult õigustloov. *Erga omnes* mõju kõrval puudutab see vahetult ja isiklikult hagejat, kes on muu hulgas nimeliselt nimetatud kui isik, kes tuleb kanda nende isikute, rühmituste ja üksuste loetelusse, kelle rahalised vahendid tuleb määrust nr 2580/2001 kohaldades külmutada. Kuna tegemist on aktiga, millega kohaldatakse üksikmeetmena majandus- ja finantssanktsiooni (vt eespool punkt 92), siis eespool punktis 96 viidatud kohtupraktika ei ole seega asjakohane (vt eespool punktis 29 viidatud analoogiline kohtuotsus Yusuf, punkt 324).

99 Peale selle tuleb ära märkida asjaolud, mis eristavad käesolevat asja juhtumitest, mis olid aluseks eespool punktis 29 viidatud kohtuotsustele Yusuf ja Kadi, milles kohus otsustas, et ühenduse institutsioonid ei olnud kohustatud puudutatud isikuid ära kuulama analoogse meetme, millega külmutati Osama bin Ladeni, Al-Qaida võrgu ja Talibaniga seotud isikute ja üksuste rahalised vahendid, vastuvõtmise ja rakendamise kontekstis.

100 Seda lahendust õigustas nimetatud kohtuasjades asjaolu, et ühenduse institutsioonid pidid ainult vastavalt nimetatud aktides kehtestatud kohustusele üle võtma ühenduse õiguskorda talle siduvad Julgeolekunõukogu resolutsioonid ja sanktsioonide komitee otsused, mis nägid ette nimeliselt nimetatud puudutatud isikute rahaliste vahendite külmutamise, ilma et nimetatud institutsioone oleks volitatud nende aktide konkreetse rakendamise staadiumis ette nägema ükskõik millist ühenduse kontrollimehhanismi või individuaalsete olukordade läbivaatamist. Esimese Astme Kohus tuletas sellest, et ühenduse õiguse põhimõtet, mis on seotud õigusega olla ära kuulatud, ei kohaldatud sellistes tingimustes, milles puudutatud isiku ärakuulamine ei saa mingil juhul viia institutsiooni seisukoha muutmiseni (eespool punktis 29 viidatud kohtuotsus Yusuf, punkt 328, ja eespool punktis 29 viidatud kohtuotsus Kadi, punkt 258).

101 Käesolevas asjas seevastu sätestab Julgeolekunõukogu resolutsioon 1373 (2001) eelkõige lõike 1 punktis c, et kõik riigid külmutavad viivitamata selliste isikute, kes panevad toime või üritavad toime panna terroriakte või kes osalevad terroriaktide toimepanekus või aitavad kaasa nende toimepanekule, neile isikutele kuuluvate või nende poolt kontrollitavate üksuste ning nende isikute ja üksuste nimel või juhtimisel tegutsevate isikute ja üksuste rahalised vahendid ja muud finantsvarad või majandusressursid, ilma et neid isikuid, rühmitusi või üksusi, kelle suhtes neid meetmeid tuleb kohaldada, oleks individuaalselt määratletud. Julgeolekunõukogu ei ole ka kehtestanud täpseid õigusnorme, mis käsitleksid rahaliste vahendite külmutamise menetlust, ega tagatisi või õiguskaitsevahendeid, mis tagaksid sellise menetluse puudutatud isikutele ja üksustele tõhusa võimaluse vaidlustada riikide poolt nende vastu kehtestatud meetmeid.

102 Seega resolutsiooni 1373 (2001) kontekstis peavad Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni (ÜRO) liikmesriigid — ja käesolevas asjas ühendus, kelle vahendusel tema liikmesriigid on otsustanud tegutseda —, konkreetselt määratlema, milliste isikute, rühmituste ja üksuste rahalised vahendid tuleb seda resolutsiooni kohaldades külmutada, kooskõlas nende enda õiguskorra normidega.

103 Nõukogu väitis selles osas kohtuistungil, et Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1373 (2001) rakendamisega seotud meetmed, mille ta on vastu võtnud piiratud pädevust kasutades ning millel on seetõttu ÜRO harta artiklitest 25 ja 103 tulenev „ülimuslik" õigusmõju, on need, mis on ette nähtud põhiliselt määruse nr 2580/2001 sisulistes sätetes, mis määratlevad nimetatud resolutsiooni lõike 1 punktis c silmas peetud isikute vastaste piirangute sisu. Seevastu erinevalt eespool punktis 29 viidatud kohtuotsuste Yusuf ja Kadi aluseks olnud kohtuasjades käsitletud aktidest ei ole nende aktide puhul, millega neid piiranguid kohaldatakse konkreetselt ühele või teisele isikule või üksusele, nagu vaidlustatud otsus, kasutatud piiratud pädevust ning neil ei ole seega kõnealust „ülimuslikku" õigusmõju. Nõukogu leiab, et need aktid on vastu võetud pigem ulatuslikku kaalutlusõigust kasutades, mis tal on ÜVJP valdkonnas.

104 Esimese Astme Kohus saab nende kaalutlustega sisuliselt nõustuda, arvestades seejuures võimalikke raskusi resolutsioon 1373 (2001) lõike 1 punkti c kohaldamisel, mis võivad tuleneda mõistete „terrorism" ja „terroriakt" üldiselt omaksvõetud määratluse puudumisest rahvusvahelises õiguses käesoleval ajal (vt selle kohta ÜRO Peaassamblee lõppdokument (A/60/L1), mis on vastu võetud 15. septembril 2005 ülemaailmsel tippkohtumisel, millega tähistati selle organisatsiooni kuuekümnendat sünnipäeva).

105 Lõpetuseks väitis nõukogu kohtuistungil, et määruse nr 2580/2001 ning seda rakendavate otsuste autoriks oleva ühenduse institutsioon ei loe ta ennast seotuks nõukogu kui liikmesriikide esindajatest koosneva institutsiooni poolt ÜVJP

valdkonnas vastu võetud ühiste seisukohtadega, isegi kui tema arvates oleks loomulik jälgida, et tema tegutsemine ÜVJP ja EÜ asutamislepingu alusel oleks omavahel kooskõlas.

106 Nõukogu rõhutab seega õigustatult, et ühendus ei tegutse Euroopa Liidu või selle liikmesriikide tahtega piiratud pädevuse alusel, kui nõukogu kehtestab, nagu käesolevas asjas, EÜ artiklite 60, 301 ja 308 alusel majandussanktsioone. Lisaks sellele vastab ainult see seisukoht EÜ artikli 301, mille kohaselt nõukogu teeb otsuse „kvalifitseeritud häälteenamusega komisjoni ettepaneku põhjal", ning EÜ artikli 60 lõike 1, mille kohaselt nõukogu „võib [vastavalt samale menetlusele] võtta" ÜVJP valdkonda kuuluvas aktis vajalikuks peetud kiireloomulisi meetmeid, sõnastusele.

107 Kuna Julgeolekunõukogu resolutsioonis 1373 (2001) silmas peetud isikute, rühmituste ja üksuste kindlakstegemine ning sellele järgneva meetme võtmine rahaliste vahendite külmutamiseks kuulub ainupädevuse valdkonda, millest tuleneb ühenduse kaalutlusõigus, on asjaomased ühenduse institutsioonid — käesoleval juhul nõukogu — põhimõtteliselt kohustatud tagama puudutatud isikute kaitseõiguse, kui nad võtavad meetmeid nimetatud resolutsiooni täitmiseks.

108 Sellest järeldub, et kaitseõiguse tagatis on määruse nr 2580/2001 alusel vastu võetud rahaliste vahendite külmutamise otsuse kontekstis põhimõtteliselt täielikult kohaldatav.

— Põhjendamiskohustus

109 Põhimõtteliselt on EÜ artiklis 253 ette nähtud põhjendamiskohustusega seotud tagatis määruse nr 2580/2001 alusel vastu võetud rahaliste vahendite külmutamise

otsuse kontekstis samuti täielikult kohaldatav ning ükski menetlusosaline ei ole seda kahtluse alla seadnud.

— Õigus tõhusale kohtulikule kaitsele

110 Mis puutub õigusega tõhusale kohtulikule kaitsele seotud tagatisse, siis tuleb meenutada, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt peab isikutel olema võimalus ühenduse õigusest tulenevate õiguste kaitseks reaalselt kohtu poole pöörduda; õigus kohtulikule kaitsele on osa õiguse üldpõhimõtetest, mis tulenevad liikmesriikide ühistest riigiõiguslikest tavadest ning on sätestatud EIÕK artiklites 6 ja 13 (vt Esimese Astme Kohtu 5. aprilli 2006. aasta otsus kohtuasjas T-279/02: Degussa *vs.* komisjon, EKL 2006, lk II-897, punkt 421 ja viidatud kohtupraktika).

111 See kehtib muu hulgas ka selliste isikute ja organisatsioonide, keda kahtlustatakse terroristlikus tegevuses, vastu kehtestatud rahaliste vahendite külmutamise meetmete kohta (vt selle kohta Euroopa Nõukogu ministrite komitee 11. juulil 2002 vastu võetud suunised inimõiguste ja terrorismi vastu võitlemise kohta, punkt XIV).

112 Käesoleva hagiga seoses on ainus vastuväide, mille nõukogu esitas selle tagatise põhimõttelisele kohaldatavusele, seotud sellega, et nimetatud institutsiooni arvates ei ole Esimese Astme Kohus pädev kontrollima määruse nr 2580/2001 sisuliste sätete sisemist seaduslikkust, kuna need on vastu võetud Julgeolekunõukogu resolutsiooniga 1373 (2001) piiratud pädevuse alusel ning neil on järelikult eespool punktis 103 mainitud „ülimuslik" õigusmõju.

113 Selle vastuväite põhjendatuse osas ei pea Esimese Astme Kohus siiski otsust langetama, kuna käesolevat vaidlust saab lahendada, nagu on välja toodud edaspidi, kontrollides ainult vaidlustatud otsuse seaduslikkust, mille kuulumist Esimese Astme Kohtu pädevuse valdkonda ükski menetluspool ei vaidlusta.

Kaitseõiguse, põhjendamiskohustuse ja õiguse tõhusale kohtulikule kaitsele tagamise juurde kuuluvate tagatiste ese ja piirid määruse nr 2580/2001 alusel rahaliste vahendite külmutamise otsuse vastuvõtmise kontekstis

— Kaitseõigus

114 Esiteks tuleb määratleda kaitseõiguse tagatise ese määruse nr 2580/2001 artikli 2 lõike 3 alusel rahaliste vahendite külmutamise otsuse vastuvõtmise kontekstis, tehes vahet vastavalt sellele, kas tegemist on ühise seisukoha 2001/931 artikli 1 lõikes 4 sätestatud esialgse rahaliste vahendite külmutamise otsusega (edaspidi „esialgne rahaliste vahendite külmutamise otsus") või ükskõik millise hilisema otsusega, millega jätkati rahaliste vahendite külmutamist sama ühise seisukoha artikli 1 lõikes 6 sätestatud perioodilise läbivaatamise järel (edaspidi „hilisemad rahaliste vahendite külmutamise otsused").

115 Selles kontekstis tuleb esmalt rõhutada, et kaitseõigust võib kasutada ainult nende faktiliste ja õiguslike asjaolude suhtes, millest võib sõltuda asjaomase meetme kohaldamine vastavalt asjassepuutuvatele õigusnormidele puudutatud isiku suhtes.

116 Käesolevas asjas tähtsust omavad õigusnormid on ette nähtud määruse nr 2580/2001 artikli 2 lõikes 3, mille kohaselt nõukogu koostab, vaatab läbi ja

muudab ühehäälselt nende isikute, rühmituste ja üksuste loetelu, kelle suhtes nimetatud määrust kohaldatakse, kooskõlas ühise seisukoha 2001/931 artikli 1 lõigetes 4–6 ettenähtud sätetega. Kõnealune loetelu tuleb seega vastavalt ühise seisukoha 2001/931 artikli 1 lõike 4 sätetele koostada asjakohases toimikus sisalduvate täpsete andmete või tõendite põhjal, millest nähtub, et pädev asutus on asjaomaste isikute, rühmituste või üksuste suhtes teinud otsuse, olenemata sellest, kas see käsitleb arvestatavate ja usaldusväärsete tõendite või vihjete põhjal terroriakti uurimise algatamist, terroriakti eest vastutuselevõtmist, sellise akti toimepaneku katset, selles osalemist või sellele kaasaaitamist, või mõnes sellises aktis süüdimõistmist. Mõiste „pädev asutus" tähendab kohtuorganit või kui kohtuorganitel ei ole käesoleva lõikega hõlmatud valdkonnas pädevust, kõnealuses valdkonnas samaväärset pädevat asutust. Peale selle tuleb loetelus sisalduvate isikute ja üksuste nimed vastavalt ühise seisukoha 2001/931 artikli 1 lõike 6 sätetele korrapäraselt ja vähemalt iga kuue kuu tagant läbi vaadata tagamaks, et nende hoidmine loetelus on põhjendatud.

117 Nagu märkisid õigustatult nõukogu ja Ühendkuningriik, toimub menetlus, milles võidakse vastavalt asjakohastele õigusnormidele võtta rahaliste vahendite külmutamise meede, kahel tasandil — liikmesriigi ja ühenduse tasandil. Esmalt peab siseriiklik pädev asutus, põhimõtteliselt kohtuorgan, tegema puudutatud isiku suhtes otsuse, mis vastab ühise seisukoha 2001/931 artikli 1 lõike 4 määratlusele. Kui tegemist on uurimise algatamise või vastutuselevõtmise otsusega, peab see põhinema arvestatavatel ja usaldusväärsetel tõenditel või vihjetel. Teiseks peab nõukogu ühehäälselt otsustama asjakohases toimikus sisalduvate täpsete andmete või tõendite põhjal, millest nähtub, et vastav otsus on tehtud, puudutatud isiku kandmise vaidlusalusesse loetelusse. Seejärel peab nõukogu korrapäraselt ja vähemalt iga kuue kuu tagant veenduma, et puudutatud isiku hoidmine vaidlusaluses loetelus on põhjendatud. Selles osas tundub, et pädeva siseriikliku asutuse otsuse vastavuse kontrollimine nimetatud määratlusele on nõukogu esialgse rahaliste vahendite külmutamise otsuse vastuvõtmise oluline eeltingimus, samas kui selle otsuse tagajärgede kontrollimine siseriiklikul tasandil tundub möödapääsmatu hilisema rahaliste vahendite külmutamise otsuse vastuvõtmise kontekstis.

118 Seega võib ka kaitseõiguse tagamise küsimus rahaliste vahendite külmutamise meetme vastuvõtmise kontekstis kerkida mõlemal tasandil (vt selle kohta analoogiline, eespool punktis 69 viidatud määrus „Invest" Import und Export ja Invest commerce *vs.* komisjon, punkt 40).

119 Puudutatud isiku kaitseõigus tuleb seega esmalt tõhusalt tagada siseriiklikus menetluses, milles siseriiklik pädev asutus teeb ühise seisukoha 2001/931 artikli 1 lõikes 4 sätestatud otsuse. Puudutatud isikule tuleb anda põhimõtteliselt sellel siseriiklikul tasandil võimalus teha tegelikult teatavaks oma seisukoht tema kohta kogutud asjaolude ja tõendite osas, millele tuginedes kõnealune otsus on tehtud, arvestades võimalikke kaitseõiguse piiranguid, mis on siseriiklikus õiguses põhjendatud eelkõige avaliku korra, avaliku julgeoleku või rahvusvaheliste suhete hoidmise eesmärkidega (vt selle kohta Euroopa Inimõiguste Kohtu 10. juuli 1998. aasta otsus kohtuasjas Tinnelly & Sons jt ning McElduff jt *vs.* Ühendkuningriik, *Recueil des arrêts et décisions,* 1998-IV, § 78).

120 Puudutatud isiku kaitseõigus tuleb seejärel tõhusalt tagada ühenduse menetluses, milles nõukogu teeb otsuse tema vaidlusalusesse loetelusse kandmise või seal hoidmise kohta kooskõlas määruse nr 2580/2001 artikli 2 lõikega 3. Põhimõtteliselt tuleb puudutatud isikule selles etapis anda ainult võimalus esitada tegelikult oma seisukoht asjaomase ühenduse meetme seadusliku kohaldamise tingimuste kohta, s.t esialgse rahaliste vahendite külmutamise otsuse korral toimikus sisalduvate täpsete andmete või tõendite olemasolu kohta, millest nähtub, et siseriiklik pädev asutus on tema suhtes teinud otsuse, mis vastab ühise seisukoha 2001/931 artikli 1 lõikes 4 esitatud määratlusele, ning hilisema rahaliste vahendite külmutamise otsuse korral puudutatud isiku vaidlusaluses loetelus hoidmise põhjendatuse kohta.

121 Seevastu selles osas, milles kõnealuse otsuse on teinud siseriiklik pädev asutus, ei nõua kaitseõiguse tagamine ühenduse tasandil selles etapis tavaliselt enam, et

puudutatud isikule antaks uuesti võimalus esitada oma seisukoht nimetatud otsuse vajalikkuse ja põhjendatuse kohta, kuna neid küsimusi saab arutada ainult siseriiklikul tasandil kõnealuses asutuses või puudutatud isiku kaebuse alusel siseriiklikus pädevas kohtus. Samamoodi ei saa nõukogu põhimõtteliselt teha otsust sellise menetluse seaduslikkuse kohta, mis on alustatud puudutatud isiku vastu ja milles tehti nimetatud otsus, mis on ette nähtud liikmesriigi kohaldatavas õiguses, või puudutatud isiku põhiõiguste tagamise kohta siseriiklike asutuste poolt. See pädevus on ainult siseriiklikel pädevatel kohtutel või vajaduse korral Euroopa Inimõiguste Kohtul (vt analoogiline Esimese Astme Kohtu 10. aprilli 2003. aasta otsus kohtuasjas T-353/00: Le Pen *vs.* parlament, EKL 2003, lk II-1729, punkt 91, mis jäeti jõusse Euroopa Kohtu 7. juuli 2005. aasta otsusega kohtuasjas C-208/03 P: Le Pen *vs.* parlament, EKL 2005, lk I-6051).

122 Juhul, kui ühenduse meede rahaliste vahendite külmutamiseks on võetud liikmesriigi asutuse otsuse põhjal, mis on tehtud uurimis- või vastutuselevõtmise menetluses (mitte süüdimõistva otsuse põhjal), ei nõua kaitseõiguse tagamine põhimõtteliselt samuti, et puudutatud isikule antaks võimalus esitada oma seisukoht selles osas, kas see otsus on tehtud „arvestatavate ja usaldusväärsete tõendite või vihjete põhjal", nagu näeb ette ühise seisukoha 2001/931 artikli 1 lõige 4. Kuigi see asjaolu on üks kõnealuse meetme kohaldamise seaduslikkuse tingimusi, leiab Esimese Astme Kohus, et EÜ artiklis 10 silmas peetud lojaalse koostöö põhimõtet arvestades ei oleks kohane seada selle eelduseks kaitseõiguse kasutamist ühenduse tasandil.

123 Selles osas tuletab Esimese Astme Kohus meelde, et EÜ artikli 10 kohaselt valitsevad liikmesriikide ja ühenduse institutsioonide vahelistes suhetes vastastikused kohustused teha lojaalset koostööd (vt Euroopa Kohtu 16. oktoobri 2003. aasta otsus kohtuasjas C-339/00: Iirimaa *vs.* komisjon, EKL 2003, lk I-11757, punktid 71 ja 72 ning viidatud kohtupraktika). See põhimõte on üldise kohaldamisalaga ning kuulub kohaldamisele eelkõige EL VI jaotisega reguleeritud justiits- ja siseküsimuste valdkonnas, mis põhineb pealegi täielikult liikmesriikide ja institutsioonide vahelisel koostööl (Euroopa Kohtu 16. juuni 2005. aasta otsus kohtuasjas C-105/03: Pupino, EKL 2005, lk I-5285, punkt 42).

124 Ühise seisukoha 2001/931 artikli 1 lõike 4 ning määruse nr 2580/2001 artikli 2 lõike 3 — sätted, mis kehtestavad teatud koostöö vormi nõukogu ja liikmesriikide vahel ühises võitluses terrorismi vastu — kohaldamise juhtumi osas leiab Esimese Astme Kohus, et selle põhimõttega kaasneb nõukogu kohustus arvestada niivõrd, kuivõrd see on võimalik, siseriikliku pädeva asutuse hinnangut — vähemalt siis, kui tegemist on kohtuorganiga — nii tema otsuse aluseks olevate „arvestatavate ja usaldusväärsete tõendite või vihjete" olemasolu kui ka neile tõenditele või vihjetele juurdepääsu võimalike piirangute tunnustamise osas, mis on siseriiklikus õiguses õiguslikult põhjendatud mõjuvate avaliku korra, avaliku julgeoleku või rahvusvaheliste suhete hoidmise eesmärkidega (vt analoogiline Esimese Astme Kohtu 18. septembri 1996. aasta otsus kohtuasjas T-353/94: Postbank *vs.* komisjon, EKL 1996, lk II-921, punkt 69 ja viidatud kohtupraktika).

125 Siiski tuleb lisada, et need tähelepanekud kehtivad ainult siis, kui eelmises punktis viidatud siseriiklikud pädevad asutused on kõnealuseid tõendeid või vihjeid hinnanud. Seevastu juhul, kui nõukogu tugineb menetluses oma esialgse või hilisema rahaliste vahendite külmutamise otsuse puhul teabele või tõenditele, mille liikmesriikide esindajad temale on esitanud ilma, et nimetatud pädev siseriiklik asutus oleks neid hinnanud, tuleb neid asjaolusid ja tõendeid lugeda uuteks süüks pandud asjaoludeks, mille kohta kehtib põhimõtteliselt teatamise ja ärakuulamise kohustus ühenduse tasandil, kui seda ei ole tehtud siseriiklikul tasandil.

126 Eeltoodust tuleneb, et ühenduse ja liikmesriikide vahelistes suhetes on kaitseõiguse ese ühenduse menetluses rahaliste vahendiste külmutamiseks suhteliselt kitsas. Esialgse rahaliste vahendite külmutamise otsuse puhul nõuab see põhimõtteliselt ühelt poolt, et nõukogu teataks puudutatud isikule toimikus sisalduvatest täpsetest andmetest või tõenditest, millest nähtub, et liikmesriigi pädev asutus on tema suhtes teinud otsuse, mis vastab ühise seisukoha 2001/931 artikli 1 lõikes 4 esitatud määratlusele, ja vajadusel eespool punktis 125 viidatud uutest asjaoludest, ning teiselt poolt, et talle antaks tegelik võimalus esitada oma seisukoht nende toimikus sisalduvate andmete või tõendite kohta. Hilisema rahaliste vahendite külmutamise otsuse korral nõuab kaitseõiguse tagamine samamoodi ühelt poolt, et puudutatud isikule teatataks toimikus sisalduvatest andmetest ja tõenditest, mis nõukogu arvates

põhjendavad tema hoidmist vaidlusalustes loeteludes, ja vajadusel eespool punktis 125 viidatud uutest asjaoludest ning teiselt poolt, et talle antaks tegelik võimalus esitada oma seisukoht selles osas.

127 Samal ajal tuleb siiski tõdeda, et puudutatud isikute kaitseõigusele võib sellistes tingimustes, nagu käesolevas asjas — milles on vaidlustatud selliste isikute, rühmituste ja üksuste, kelle kohta nõukogu on kindlaks teinud, et nad osalevad terroriaktides, rahaliste vahendite ja finantsvarade külmutamist käsitlevad eripiirangud — õiguspäraselt ette näha ja kehtestada teatud, selliselt määratletud esemega piire.

128 Seega leiab Esimese Astme Kohus sarnaselt oma otsusele eespool punktis 29 viidatud kohtuotsuses Yusuf ning nõukogu ja Ühendkuningriigi väidetele käesolevas asjas, et süüks pandud asjaoludest teatamine ja puudutatud isikute ärakuulamine enne esialgse rahaliste vahendite külmutamise otsuse vastuvõtmist seab ohtu sanktsioonide tõhususe ning osutub kooskõlas ühenduse poolt vastavalt Julgeolekunõukogu resolutsioonile 1373 (2001) edendatava üldise huvi eesmärgiga vastuolus olevaks. Esialgne rahaliste vahendite külmutamise meede peab oma olemuselt olema üllatusliku iseloomuga ja vahetu mõjuga. Seega ei saa sellisest meetmest enne selle rakendamist teatada (eespool punktis 29 viidatud kohtuotsus Yusuf, punkt 308; vt selle kohta ka analoogiline kohtujurist Warneri ettepanek Euroopa Kohtu 26. juuni 1980. aasta otsusele kohtuasjas 136/79: National Panasonic *vs.* komisjon, EKL 1980, lk 2033, 2061, 2068, 2069).

129 Lisaks on siiski vaja, selleks et puudutatud isikud saaksid tõhusalt kaitsta oma õigusi, eelkõige võimaliku hagi esitamise korral Esimese Astme Kohtule, et neile teatataks niivõrd, kuivõrd see on võimalik, süüks pandud asjaoludest kas samal ajal või nii kiiresti, kui võimalik, pärast esialgse rahaliste vahendite külmutamise otsuse vastuvõtmist (vt ka edaspidi punkt 139).

130 Selles kontekstis peab puudutatud isikutel olema ka võimalus nõuda nende rahaliste vahendite külmutamise otsuse viivitamatut läbivaatamist (vt selle kohta ühenduse avaliku teenistuse vaidlustes Esimese Astme Kohtu 15. juuni 2000. aasta otsus kohtuasjas T-211/98: F *vs.* komisjon, EKL AT 2000, lk I-A-107 ja II-471, punkt 34; 18. oktoobri 2001. aasta otsus kohtuasjas T-333/99: X *vs.* Euroopa Keskpank, EKL 2001, lk II-3021, punkt 183, ning eespool punktis 94 viidatud kohtuotsus Campolargo *vs.* komisjon, punkt 32). Esimese Astme Kohus tunnistab siiski, et sellist hilisemat ärakuulamist ei pea esialgse rahaliste vahendite külmutamise otsuse kontekstis omal algatusel läbi viima, arvestades puudutatud isikute võimalust esitada viivitamata hagi Esimese Astme Kohtusse, s.o võimalus, mis tagab ka tasakaalu vaidlustatud loeteludesse kantud isikute põhiõiguste tagamise ja vajaduse vahel võtta ennetavaid meetmeid rahvusvahelise terrorismi vastaseks võitluseks (vt selle kohta analoogiline, eespool punktis 128 viidatud kohtujurist Warneri ettepanek kohtuotsusele National Panasonic *vs.* komisjon, EKL 1980, lk 2069).

131 Tuleb siiski rõhutada, et eelnevad kaalutlused ei ole asjakohased hilisemate rahaliste vahendite külmutamise otsuste korral, mille nõukogu on vastu võtnud puudutatud isikute vaidlusaluses loetelus hoidmise korrapärase, vähemalt iga kuue kuu tagant toimuva läbivaatamise käigus, mis on ette nähtud ühise seisukoha 2001/931 artikli 1 lõikes 6. Selles etapis on rahalised vahendid tegelikult juba külmutatud ning seega ei pea sanktsioonide tõhususeks enam tagama üllatuslikku toimet. Kõikidele hilisematele rahaliste vahendite külmutamise otsustele peab seega eelnema uus ärakuulamine ja vajadusel teatamine uutest süüks pandud asjaoludest.

132 Esimese Astme Kohus ei nõustu selles osas nõukogu ja Ühendkuningriigi poolt kohtuistungil esitatud väitega, mille kohaselt peab nõukogu hilisema rahaliste vahendite külmutamise kontekstis puudutatud isikuid ära kuulama ainult siis, kui need seda temalt eelnevalt ja sõnaselgelt taotlevad. Vastavalt ühise seisukoha 2001/931 artikli 1 lõikele 6 saab nõukogu sellise otsuse vastu võtta ainult seejärel, kui ta on veendunud, et puudutatud isikute vaidlusaluses loetelus hoidmine on jätkuvalt põhjendatud, mis eeldab, et ta annab neile eelnevalt tegeliku võimaluse esitada selle küsimuse osas oma seisukoht.

133 Seejärel tunnistab Esimese Astme Kohus, et sellistes tingimustes, nagu käesolevas asjas, milles on vaidlustatud teatud isikute, rühmituste ja üksuste vara käsutamise piiranguid allesjättev meede terrorismivastaseks võitluseks, võib teatud süüks pandud asjaoludest puudutatud isikutele teatamine ning seega nende ärakuulamine samade asjaolude osas haldusmenetluses olla vastuolus ühenduse ja tema liikmesriikide julgeoleku ning nende rahvusvaheliste suhetega seotud oluliste kaalutlustega (vt eespool punktis 29 viidatud analoogiline kohtuotsus Yusuf, punkt 320).

134 Sellised piirangud on kooskõlas liikmesriikide ühesuguste riigiõiguslike tavadega, nagu väidavad nõukogu ja Ühendkuningriik, olles märkinud, et üldisele õigusele olla haldusmenetluses ära kuulatud on mitmes liikmesriigis lubatud teha erandeid üldise huvi, avaliku korra või rahvusvaheliste suhete hoidmise eesmärgil või ka siis, kui vastuvõetava otsuse eesmärk satuks või võiks sattuda ohtu, kui see õigus oleks antud (vt eespool punktis 72 viidatud erandid).

135 Peale selle on need kooskõlas Euroopa Inimõiguste Kohtu praktikaga, kes märgib isegi kõige rangemas võistleva kriminaalmenetluse kontekstis, milles kehtivad EIÕK artikli 6 nõuded, et riiklikku julgeolekut, täpsemalt terrorismi, puudutavates asjades võib ette näha teatud kaitseõiguse piiranguid, eelkõige süüks pandud asjaoludest teatamist või toimikule juurdepääsu tingimusi puudutavas osas (vt nt 15. novembri 1996. aasta kohtuotsus Chahal *vs.* Ühendkuningriik, *Recueil* 1996-V, § 131, ning 16. veebruari 2000. aasta kohtuotsus nr 27052/95, Jasper *vs.* Ühendkuningriik, *Recueil des arrêts et décisions'is* ei avaldata, § 51–§ 53 ja viidatud kohtupraktika; vt ka eespool punktis 111 viidatud Euroopa Nõukogu ministrite komitee suuniste punkt IX.3).

136 Käesoleva asja tingimustes on need kaalutlused kohaldatavad ennekõike „arvestatavate või usaldusväärsete tõendite või vihjete" suhtes, millel põhineb siseriiklik uurimise algatamise või vastutuselevõtmise otsus, nagu neist on nõukogule teatatud, kuid on mõeldav, et juurdepääsupiirangud võivad puudutada ka nimetatud otsuse täpset sisu või eraldi põhjendusi või seda, milline asutus selle on teinud. Samuti on mõeldav, et teatud väga erilistel tingimustel võib liikmesriigi või kolmanda riigi, mille pädev asutus on teinud isiku vastu otsuse, identifitseerimine ohustada avalikku julgeolekut, andes puudutatud isikule tundlikku teavet, mida see võib vääralt kasutada.

137 Kõikidest eeltoodud kaalutlustest tuleneb, et kaitseõiguse tagamise üldpõhimõte nõuab vähemalt seda, et ühenduse või tema liikmesriikide julgeoleku või nende rahvusvaheliste suhetega seotud oluliste kaalutlustega ei oleks vastuolus, et süüks pandud asjaoludest, mis on välja toodud eespool punktis 126, teatataks puudutatud isikule, kui vähegi võimalik, kas samal ajal või vahetult pärast esialgse rahaliste vahendite külmutamise otsuse vastuvõtmist. Samadel tingimustel peab kõikidele hilisematele rahaliste vahendite külmutamise otsustele põhimõtteliselt eelnema teatamine uutest süüks pandud asjaoludest ja ärakuulamine. Seevastu ei nõua kaitseõiguse tagamine ei seda, et puudutatud isikule teatataks temale süüks pandud asjaoludest enne esialgse rahaliste vahendite külmutamise otsuse vastuvõtmist ega seda, et ta kuulataks sellises kontekstis *a posteriori* asutuse omal algatusel ära.

— Põhjendamiskohustus

138 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt on õigusi kahjustava akti põhjendamise kohustuse eesmärk ühelt poolt anda huvitatud isikule piisavalt teavet, et oleks võimalik kindlaks teha, kas akt on piisavalt põhjendatud või see on vigane, mis lubab

otsuse kehtivust vaidlustada ühenduste kohtus, ning teiselt poolt võimaldada ühenduste kohtul kontrollida selle akti seaduslikkust (Euroopa Kohtu 2. oktoobri 2003. aasta otsus kohtuasjas C-199/99 P: Corus UK *vs.* komisjon, EKL 2003, lk I-11177, punkt 145, ning 28. juuni 2005. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P–C-208/02 P ja C-213/02 P: Dansk Rørindustri jt *vs.* komisjon, EKL 2005, lk I-5425, punkt 462). Nii sätestatud põhjendamiskohustus kujutab endast ühenduse õiguse aluspõhimõtet, nii et sellest võib erandeid teha ainult ülekaalukatel põhjustel (vt Esimese Astme Kohtu 29. septembri 2005. aasta otsus kohtuasjas T-218/02: Napoli Buzzanca *vs.* komisjon, EKL AT 2005, lk I-A-267, II-1221, punkt 57 ja viidatud kohtupraktika).

139 Põhjendused tuleb põhimõtteliselt edastada huvitatud isikule tema õigusi kahjustava aktiga samal ajal. Põhjenduste puudumist ei saa parandada/kõrvaldada sellega, kui huvitatud isik saab põhjendustest teada menetluse käigus ühenduste kohtus (Euroopa Kohtu 26. novembri 1981. aasta otsus kohtuasjas 195/80: Michel *vs.* parlament, EKL 1981, lk 2861, punkt 22, ja eespool punktis 138 viidatud kohtuotsus Dansk Rørindustri jt *vs.* komisjon, punkt 463). Võimalus parandada põhjenduste täielikku puudumist pärast hagi esitamist kahjustaks kaitseõigust, kuna hageja saaks esitada oma väiteid põhjenduste kohta, millest ta sai teada alles pärast hagiavalduse esitamist, ainult repliigis. See aga riivaks poolte võrdsuse põhimõtet ühenduste kohtus (Esimese Astme Kohtu 15. septembri 2005. aasta otsus kohtuasjas T-132/03: Casini *vs.* komisjon, EKL AT 2005, lk I-A-253, II-1169, punkt 33, ja eespool punktis 138 viidatud kohtuotsus Napoli Buzzanca *vs.* komisjon, punkt 62).

140 Kuivõrd puudutatud isikul puudub õigus olla ära kuulatud enne esialgse rahaliste vahendite külmutamise otsuse vastuvõtmist, siis tuleb lisada, et põhjendamiskohustuse täitmine on seda enam oluline, sest see on ainus tagatis, mis võimaldab puudutatud isikul, vähemalt pärast selle otsuse vastuvõtmist, kasutada tõhusalt tema käsutuses olevat kaebeõigust nimetatud otsuse seaduslikkuse vaidlustamiseks (Esimese Astme Kohtu 8. detsembri 2005. aasta otsus kohtuasjas T-237/00: Reynolds

vs. parlament, EKL AT 2005, lk I-A-385, II-1731, punkt 95; vt selle kohta ka Esimese Astme Kohtu 25. juuni 1998. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-371/94 ja T-394/04: British Airways ja British Midland Airways *vs.* komisjon, EKL 1998, lk II-2405, punkt 64).

141 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt peavad EÜ artikliga 253 nõutavad põhjendused vastama asjaomase akti olemusele ja selle vastuvõtmise kontekstile. Neist peab selgelt ja üheselt selguma akti andnud institutsiooni arutluskäik, mis võimaldab huvitatud isikutel mõista võetud meetme põhjuseid ja pädeval kohtuasutusel teostada järelevalvet seaduslikkuse üle. Põhjendamise nõuet tuleb hinnata, arvestades juhtumi asjaolusid, eelkõige akti sisu, põhjenduste olemust ja huvi, mis võib olla akti adressaatidel või teistel vahetult ja isiklikult aktiga seotud isikutel selgituste saamiseks. Ei ole nõutud, et põhjendused täpsustaksid kõiki asjakohaseid faktilisi ja õiguslikke asjaolusid, kuna otsuse põhjenduste vastavust EÜ asutamislepingu artikli 253 nõuetele tuleb hinnata mitte ainult selle sõnastust, vaid ka konteksti ja asjaomase valdkonna õiguslikku regulatsiooni silmas pidades. Õigusi kahjustav akt on piisavalt põhjendatud eelkõige siis, kui see on tehtud puudutatud isikule teada olevas kontekstis, mis võimaldab tal tema suhtes võetud meetme ulatust mõista (Euroopa Kohtu 29. oktoobri 1981. aasta otsus kohtuasjas 125/80: Arning *vs.* komisjon, EKL 1981, lk 2539, punkt 13; 2. aprilli 1998. aasta otsus kohtuasjas C-367/95 P: komisjon *vs.* Sytraval ja Brink's France, EKL 1998, lk I-1719, punkt 63; 30 septembri 2003. aasta otsus kohtuasjas C-301/96: Saksamaa *vs.* komisjon, EKL 2003, lk I-9919, punkt 87, ning 22. juuni 2004. aasta otsus kohtuasjas C-42/01: Portugal *vs.* komisjon, EKL 2004, lk I-6079, punkt 66; vt Esimese Astme Kohtu 6. märtsi 2003. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-228/99 ja T-233/99: Westdeutsche Landesbank Girozentrale ja Land Nordrhein-Westfalen *vs.* komisjon, EKL 2003, lk II-435, punktid 278–280). Veelgi enam, otsuse põhjenduste täpsuse aste peab olema proportsioonis materiaalsete võimaluste ja tehniliste tingimuste või tähtaegadega, milles see tuleb teha (vt eespool punktis 83 viidatud kohtuotsus Delacre jt *vs.* komisjon, punkt 16 ja viidatud kohtupraktika).

142 Määruse nr 2580/2001 alusel rahaliste vahendite külmutamise otsuse vastuvõtmise kontekstis tuleb otsuse põhjendusi ennekõike hinnata selle määruse üksikjuhtumile

kohaldamise õiguslike tingimuste osas, mis on sätestatud selle artikli 2 lõikes 3, viitega kas ühise seisukoha 2001/931 artikli 1 lõikele 4 või selle artikli 1 lõikele 6 vastavalt sellele, kas tegemist on esialgse või hilisema rahaliste vahendite külmutamise otsusega.

143 Esimese Astme Kohus ei saa selles osas tõdeda, nagu väidab nõukogu, et põhjendused võivad koosneda üksnes määruse nr 2580/2001 artikli 2 lõike 3 ja ühise seisukoha 2001/931 artikli 1 lõike 4 või 6 sõnastuse alusel koostatud üldisest ja stereotüüpsest formuleeringust. Eespool meelde tuletatud põhimõtete kohaselt on nõukogu kohustatud mainima neid faktilisi ja õiguslikke asjaolusid, millest sõltub tema otsuse õiguslik põhjendatus, ning kaalutlusi, mistõttu ta selle otsuse vastu on võtnud. Sellise meetme põhjendustes tuleb seega märkida spetsiifilised ja konkreetsed põhjused, miks nõukogu leiab, et asjakohased õigusnormid on puudutatud isiku suhtes kohaldatavad (vt selle kohta Esimese Astme Kohtu 20. veebruari 2002. aasta otsus kohtuasjas T-117/01: Roman Parra *vs.* komisjon, EKL AT 2002, lk I-A-27 ja II-121, punkt 31, ning eespool punktis 138 viidatud kohtuotsus Napoli Buzzanca *vs.* komisjon, punkt 74).

144 See tähendab põhimõtteliselt, et esialgse rahaliste vahendite külmutamise otsuse põhjendused peavad käsitlema vähemalt eespool punktis 116 esitatud asjaolusid ning vajadusel eespool punktides 125 ja 126 esitatud asjaolusid, samas kui hilisema rahaliste vahendite külmutamise otsuse põhjendustes tuleb märkida spetsiifilised ja konkreetsed põhjused, miks nõukogu leiab pärast uuesti läbivaatamist, et puudutatud isiku rahaliste vahendite külmutamine on põhjendatud.

145 Tuleb lisada, et rahaliste vahendite külmutamise meetme ühehäälselt vastuvõtmisel määruse nr 2580/2001 alusel ei tegutse nõukogu piiratud pädevuse alusel. Määruse nr 2580/2001 artikli 2 lõiget 3 koostoimes ühise seisukoha 2001/931 artikli 1

lõikega 4 ei saa mõista nii, et nõukogul oleks kohustus kanda vaidlusalusesse loetelusse kõiki isikuid, kelle kohta selgub, et pädev asutus on tema kohta teinud nende sätete kohase otsuse. Seda tõlgendust, mida Ühendkuningriik toetas kohtuistungil, kinnitab ühise seisukoha 2001/931 artikli 1 lõige 6, millele viitab ka määruse nr 2580/2001 artikli 2 lõige 3 ning mille kohaselt peab nõukogu loetelu korrapäraselt ja vähemalt iga kuue kuu tagant „läbi [vaatama]", tagamaks, et puudutatud isikute hoidmine vaidlusaluses loetelus „on põhjendatud".

146 Sellest järeldub, et põhimõtteliselt peavad määruse nr 2580/2001 alusel võetud rahaliste vahendite külmutamise meetme põhjendused käsitlema mitte ainult selle määruse seadusliku kohaldamise tingimusi, vaid ka põhjuseid, miks nõukogu leiab oma kaalutlusõigust kohaldades, et puudutatud isiku suhtes tuleb sellist meedet kohaldada.

147 Eespool punktides 143–146 esitatud kaalutluste puhul tuleb siiski arvestada sellega, et määruse nr 2580/2001 alusel tehtav rahaliste vahendite külmutamise otsus jagab peale selle, et ta kohaldab majandus- ja finantssanktsiooni kehtestavat üksikmeedet, ka selle akti õigustloovat olemust, nagu on välja toodud eespool punktides 97 ja 98. Peale selle võib puudutatud isikule ette heidetu üksikasjalik teatavakstegemine mitte ainult kahjustada ülekaalukaid üldise huvi kaalutlusi, millest on edaspidi juttu allpool punktis 148, vaid ka kõnealuste isikute ja üksuste seaduslikke huvisid, kuna see võib oluliselt kahjustada nende mainet. Seega tuleb erandlikult tõdeda, et rahaliste vahendite külmutamise otsuse versioon, mis on avaldatud Euroopa Liidu Teatajas, peab sisaldama ainult resolutiivosa ning selliseid üldist laadi põhjendusi, nagu on välja toodud eespool punktis 143, samas kui on selge, et selle otsuse spetsiifilised ja konkreetsed põhjendused tuleb formaalselt esitada ja puudutatud isikutele teatavaks teha muude kohaste vahendite kaudu.

148 Sellistes tingimustes, nagu käesolevas asjas, tuleb peale selle tunnistada, et ühenduse ja tema liikmesriikide julgeolekut või nende rahvusvahelisi suhteid puudutavate ülekaalukate kaalutlustega võib olla vastuolus see, kui puudutatud isikutele avaldatakse nende rahaliste vahendite külmutamise esialgse või hilisema otsuse täpsed ja täielikud põhjused, ning nende kaalutlustega võib olla vastuolus ka see, et neile isikutele teatatakse haldusmenetluse käigus neile süüks pandud asjaolud. Esimese Astme Kohus viitab seoses sellega kaalutlustele, mida on juba väljendatud eelkõige eespool punktides 133–137, selles osas, mis puudutab sellises kontekstis lubatavaid kaitseõiguse tagamise üldpõhimõtte piiranguid. Need kaalutlused kehtivad *mutatis mutandis* selles osas, mis puudutab põhjendamiskohustuse lubatud piiranguid.

149 Kuigi see akt ei ole käesoleva asja tingimustes kohaldatav, leiab Esimese Astme Kohus selles osas, et tuleb tugineda Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta direktiivi 2004/38/EÜ, mis käsitleb Euroopa Liidu kodanike ja nende pereliikmete õigust liikuda ja elada vabalt liikmesriikide territooriumil ning millega muudetakse määrust (EMÜ) nr 1612/68 ja tunnistatakse kehtetuks direktiivid 64/221/EMÜ, 68/360/EMÜ, 72/194/EMÜ, 73/148/EMÜ, 75/34/EMÜ, 75/35/EMÜ, 90/364/EMÜ, 90/365/EMÜ ja 93/965/EMÜ EMPs kohaldatav tekst (ELT L 158, lk 77; ELT eriväljaanne 05/05, lk 46; parandus ELT L 229, lk 35, paranduse parandus ELT 2005, L 197, lk 34) sätetest. Selle artikli 30 lõikes 2 on ette nähtud, et „[a]sjaomasele isikule teatatakse täpselt ja täielikult, millistel avaliku korra, julgeoleku või tervishoiuga seotud kaalutlustel [Euroopa Liidu kodaniku või tema perekonnaliikme liikumisvabadust ja elamisõigust piirav] otsus on tehtud, välja arvatud juhul, kui see on vastuolus riigi julgeolekuhuvidega".

150 Vastavalt Euroopa Kohtu praktikale (28. oktoobri 1975. aasta otsus kohtuasjas 36/75: Rutili, EKL 1975, lk 1219, ning 22. mai 1980. aasta otsus kohtuasjas 131/79: Santillo, EKL 1980, lk 1585) seoses nõukogu 25. veebruari 1964. aasta direktiiviga 64/221/EMÜ välisriigi kodanike liikumise ja elukohaga seonduvate avaliku korra, julgeoleku või tervishoiu seisukohalt õigustatud erimeetmete kooskõlastamise kohta (EÜT 56, lk 850; ELT eriväljaanne 05/01, lk 11), mis on kehtetuks tunnistatud direktii-

viga 2004/38 ning mille artikkel 6 oli sisuliselt identne direktiivi 2004/38 artikli 30 lõikega 2, peab nimetatud sätetega kaitstud isiku suhtes kehtima topelttagatis, mis koosneb tema suhtes võetud piirava meetme kõikide põhjenduste edastamisest, välja arvatud juhul, kui see on vastuolus riigi julgeolekuhuvidega, ning kaebeõiguse olemasolust. See nõue eeldab eelkõige, välja arvatud eespool nimetatud erand, et asjaomane riik edastaks puudutatud isikule samal ajal, kui temale teatatakse tema suhtes võetud piiravast meetmest, otsuse täpsed ja täielikud põhjendused, et anda temale võimalus ennast tõhusalt kaitsta.

151 Kõigist eeltoodud põhjendustest tuleneb, et juhul, kui see ei ole vastuolus ühenduse või tema liikmesriikide julgeoleku või nende rahvusvaheliste suhetega seotud ülekaalukate kaalutlustega, samuti eespool punktis 147 esitatud tingimustel peavad esialgse rahaliste vahendite külmutamise otsuse põhjendused vähemalt käsitlema spetsiifiliselt ja konkreetselt iga eespool punktis 116 viidatud asjaolu ja vajadusel eespool punktides 125 ja 126 viidatud asjaolusid ning viitama põhjustele, miks nõukogu leiab oma kaalutlusõigust kasutades, et puudutatud isiku suhtes tuleb sellist meedet kohaldada. Peale selle peavad hilisema rahaliste vahendite külmutamise otsuse põhjendused samadel tingimustel viitama spetsiifilistele ja konkreetsetele põhjustele, miks nõukogu leiab pärast läbivaatamist, et puudutatud isiku rahaliste vahendite külmutamine on põhjendatud.

— Õigus tõhusale kohtulikule kaitsele

152 Mis puutub lõpetuseks õigusega tõhusale kohtulikule kaitsele seotud tagatisse, siis see on tõhusalt tagatud puudutatud isikute õigusega esitada EÜ artikli 230 neljanda

lõigu alusel oma rahaliste vahendite külmutamise otsuse peale hagi Esimese Astme Kohtule (vt selle kohta Euroopa Inimõiguste Kohtu 30. juuni 2005. aasta otsus kohtuasjas nr 45036/98: Bosphorus *vs.* Iirimaa, *Recueil des arrêts et décisions*'is veel avaldamata, § 165, ning 23. mai 2002. aasta otsus liidetud kohtuasjades nr 6422/02 ja nr 9916/02: Segi jt ning Gestoras pro Amnistía *vs.* 15 Euroopa Liidu liikmesriiki, *Recueil des arrêts et décisions,* 2002-V).

153 Selles kontekstis on määruse nr 2580/2001 artikli 2 lõike 3 alusel vastu võetud rahaliste vahendite külmutamise otsuse seaduslikkuse kohtulik kontroll see, mis on ette nähtud EÜ artikli 230 teises lõigus, mille kohaselt ühenduste kohtu pädevuses on lahendada hagisid, mille aluseks on pädevuse puudumine, olulise menetlusnormi rikkumine, EÜ asutamislepingu või selle rakendusnormi rikkumine või võimu kuritarvitamine.

154 Selle kontrolli kohaselt ning arvestades puudutatud isiku või kohtu omal algatusel esitatud tühistamise aluseid, peab Esimese Astme Kohus eelkõige kontrollima, kas on täidetud määruse nr 2580/2001 mõnele juhtumile kohaldamise õiguslikud tingimused, mis on sätestatud selle määruse artikli 2 lõikes 3, viitega kas ühise seisukoha 2001/931 artikli 1 lõikele 4 või selle artikli 1 lõikele 6 vastavalt sellele, kas tegemist on esialgse või hilisema rahaliste vahendite külmutamise otsusega. Sellest tuleneb, et kõnealuse otsuse seaduslikkuse kohtulik kontroll hõlmab hinnangu andmist selle põhjendamiseks viidatud faktilistele asjaoludele ja tingimustele ning selle hinnangu aluseks olevate tõendite ja teabe kontrollimist, nagu nõukogu tunnistas sõnaselgelt oma menetlusdokumentides kohtuasjas, mis oli aluseks eespool punktis 29 viidatud kohtuotsusele Yusuf (punkt 225). Esimese Astme Kohus peab ka veenduma, et kaitseõigus on tagatud ja sellega seotud põhjendamiskohustus täidetud ning vajadusel, et nõukogu poolt neist taganemiseks erandlikult tuginetud ülekaalukad kaalutlused on põhjendatud.

155 Käesolevas asjas on see kontroll seda enam hädavajalik, kui see on ainus menetluslik tagatis, mis võimaldab tagada õiglast tasakaalu rahvusvahelise terrorismi vastu võitlemise vajaduste ja põhiõiguste kaitse vahel. Kuna puudutatud isikute kaitseõiguse piiramist nõukogu poolt tuleb tasakaalustada sõltumatu ja erapooletu kohtuliku kontrolliga (vt selle kohta Euroopa Kohtu 2. mai 2006. aasta otsus kohtuasjas C-341/04: Eurofood, EKL 2006, lk I-3813, punkt 66), siis peab ühenduste kohus saama kontrollida rahaliste vahendite külmutamise meetmete seaduslikkust ja põhjendatust ilma, et seda takistaksid nõukogu kasutatud tõendite ja teabe saladus või konfidentsiaalsus.

156 Selles osas tuleb rõhutada, et kuigi Euroopa Inimõiguste Kohus tunnistab, et konfidentsiaalse teabe kasutamine võib osutuda hädavajalikuks, kui jutt on riiklikust julgeolekust, ei tähenda see siiski tema arvates, et siseriiklikud kohtud ei saa kuidagi siseriiklikke asutusi kontrollida, kui viimati nimetatud väidavad, et juhtum on seotud riikliku julgeoleku ja terrorismiga (vt eespool punktis 135 viidatud Euroopa Inimõiguste Kohtu otsus kohtuasjas Chahal *vs.* Ühendkuningriik, § 131 ja viidatud kohtupraktika, ning 12. märtsi 2003. aasta otsus kohtuasjas nr 46221/99: Öcalan *vs.* Türgi, ei avaldata *Recueil des arrêts et décisions*'is, § 106 ja viidatud kohtupraktika).

157 Esimese Astme Kohus leiab, et siinkohal tuleb samuti lähtuda määruse 2004/38 sätetest. Eespool punktis 150 viidatud Euroopa Kohtu praktika kohaselt on selle direktiivi artikli 31 lõikes 1 ette nähtud, et asjaomastel isikutel peab olema juurdepääs vastuvõtva liikmesriigi kohtumenetlusele ja vajaduse korral haldusmenetlusele, et kaevata edasi nende kohta avaliku korra, julgeoleku või tervishoiu huvides tehtud otsused või taotleda nende otsuste kohtulikku läbivaatamist. Peale

selle, nimetaud direktiivi artikli 31 lõike 3 kohaselt võimaldab kaebemenetlus kontrollida, kas otsus ning asjaolud, millel kavandatav meede põhineb, on seaduslikud.

158 Küsimus sellest, kas hagejale ja/või tema advokaatidele võib teatada tõenditest ja teabest, mis on väidetavalt konfidentsiaalsed, või kas neist võib teatada ainult Esimese Astme Kohtule erilise menetluse kohaselt, mis tuleb kehtestada selliselt, et säilitada asjaomaseid üldisi huve, tagades puudutatud isikule samal ajal piisaval tasemel kohtulik kaitse, on eraldi küsimus, mille kohta ei ole vaja, et Esimese Astme Kohus võtaks käesolevas asjas seisukohta (vt siiski Euroopa Inimõiguste Kohtu eespool punktis 135 viidatud kohtuotsus Chahal *vs.* Ühendkuningriik, § 131 ja § 144; eespool punktis 119 viidatud kohtuotsus Tinnelly & Sons jt ning McElduff jt *vs.* Ühendkuningriik, § 49, § 51, § 52 ja § 78; eespool punktis 135 viidatud kohtuotsus Jasper *vs.* Ühendkuningriik, § 51–§ 53, ning 20. juuni 2002. aasta kohtuotsus Al-Nashif *vs.* Bulgaaria, nr 50963/99, ei avaldata *Recueil des arrêts et décisions*'is, § 95–§ 97, samuti eespool punktis 111 viidatud Euroopa Nõukogu ministrite komitee juhiste punkt IX.4).

159 Lõpetuseks tuleb tunnistada, et nõukogul on ulatuslik kaalutlusõigus asjaolude osas, mida tuleb võtta arvesse EÜ artiklite 60, 301 ja 308 alusel majandus- ja finantssanktsiooni meetmete võtmisel vastavalt ÜVJP valdkonnas vastu võetud ühisele seisukohale. Kuna ühenduste kohus ei saa täpsemalt asendada nõukogu hinnangut tõendite, faktiliste asjaolude ja tingimuste osas, miks selliste meetmete võtmine on põhjendatud, peab Esimese Astme Kohtu teostatav kontroll rahaliste vahendite külmutamise otsuste seaduslikkuse üle piirduma menetlusnormide ja põhjendamiskohustuse järgimise, asjaolude sisulise paikapidavuse ning asjaolude hindamise ilmse kaalutusvea ja võimu kuritarvitamise puudumise kontrollimisega. Seda piiratud kontrolli kohaldatakse eelkõige selliste otsuste aluseks olevate asjakohasuse kaalutluste hindamisel (vt eespool punkt 146 ja selle kohta Euroopa Inimõiguste Kohtu 26. märtsi 1987. aasta otsus kohtuasjas Leander *vs.* Rootsi, A-seeria nr 116, § 59, ning eespool punktis 158 viidatud kohtuotsus Al-Nashif *vs.* Bulgaaria, § 123 ja § 124).

Kohaldamine käesolevas asjas

160 Esimese Astme Kohus märgib esmalt, et asjakohased õigusnormid, s.o määrus nr 2580/2001 ja ühine seisukoht 2001/931, millele see viitab, ei näe konkreetselt ette mingit menetlust süüks pandud asjaoludest teatamiseks ja puudutatud isikute ärakuulamiseks kas enne esialgse nende rahaliste vahendite külmutamise otsuse vastuvõtmist või sellega samal ajal või hilisemate otsuse vastuvõtmise kontekstis, eesmärgiga saavutada nende kustutamine vaidlusalusest loetelust. Veelgi enam, ühise seisukoha 2001/931 artikli 1 lõikes 6 on märgitud, et „lisa loendis sisalduvate isikute ja üksuste nimed [vaadatakse] korrapäraselt ja vähemalt iga kuue kuu tagant läbi, tagamaks, et nende hoidmine loendis on põhjendatud", ning määruse nr 2580/2001 artikli 2 lõikes 3 on sätestatud, et „[n]õukogu [...] vaatab läbi ja muudab [...] loetelu [...] kooskõlas ühise seisukoha 2001/931 artikli 1 [lõikes 6] ettenähtud sätetega."

161 Seejärel sedastab Esimese Astme Kohus, et hagejale ei teatatud kunagi enne käesoleva hagi esitamist süüks pandud asjaoludest. Hageja rõhutab õigustatult, et nii algne rahaliste vahendite külmutamise otsus kui ka hilisemad otsused kuni vaidlustatud otsuseni kaasa arvatud ei maini isegi „toimikus sisalduvaid täpseid andmeid või tõendeid" või „toimiku andmeid", millest nähtuks, et siseriiklik pädev asutus on tema suhtes teinud otsuse, mis põhjendaks tema kandmist vaidlusalusesse loetelusse.

162 Seega, kuigi hagejale oli tema vaidlusalusesse loetelusse kandmise vältimatus teada ning kuigi ta võttis initsiatiivi pöörduda nõukogu poole selleks, et üritada sellise meetme võtmist takistada (vt eespool punkt 69), ei olnud ta teadlik temale spetsiifiliselt süüks pandud asjaoludest, millel kavatsetav sanktsioon põhines, ning seega ei saanud ta selle kohta oma seisukohta tegelikult teatavaks teha. Neil asjaoludel ei saa nõustuda nõukogu seisukohaga, mille kohaselt ta kuulas hageja enne tema rahaliste vahendite külmutamist ära.

163 Eespool esitatud kaalutlused, mis on pühendatud kaitseõiguse tagamise kontrollimisele, on *mutatis mutandis* kohaldatavad ka põhjendamiskohustuse täitmise kontrollimisele.

164 Käesolevas asjas ei vasta ei vaidlustatud otsus ega otsus 2002/334, mida sellega ajakohastatakse, põhjendamiskohustusele eespool piiritletud tähenduses, kuna nende teises põhjenduses on vaid viidatud sellele, et on „soovitatav" vastu võtta ajakohastatud loend isikutest, rühmitustest ja üksustest, kelle suhtes kohaldatakse määrust nr 2580/2001.

165 Lisaks sellele, et hageja ei saanud nõukogus oma seisukohta tegelikult teatavaks teha, ei antud talle ka võimalust vaidlustatud otsuses seda põhjendavate spetsiifiliste ja konkreetsete põhjuste puudumisel Esimese Astme Kohtule tõhusalt hagi esitada, arvestades eespool juba märgitud seoseid kaitseõiguse tagatise ning põhjendamiskohustusest ja õigusest tõhusale kohtulikule kaitsele tuleneva tagatise vahel. Selles osas tuleb meelde tuletada, et võimalust parandada põhjenduste täielikku puudumist pärast hagi esitamist loetakse tegelikult kohtupraktikas kaitseõigust kahjustavaks (vt eespool punkt 139).

166 Veelgi enam, ei käesoleva asja erinevate menetlusosaliste kirjalikud menetlusdokumendid ega Esimese Astme Kohtule esitatud kohtutoimiku andmed ei võimalda kohtul oma kohtulikku kontrolli teostada, kuna ta ei saa pärast suulise menetluse

lõpetamist isegi piisava kindlusega selgeks teha, milline on ühise seisukoha 2001/931 artikli 1 lõikes 4, millel vaidlustatud otsus põhineb, silmas peetud siseriiklik otsus.

167 Hageja piirdus oma hagiavalduses väitega, et ta kanti vaidlusalusesse loetelusse „ilmselt Teherani režiimi esitatud dokumentide esmase läbivaatamise tagajärjel". Oma repliigis lisas ta muu hulgas, et „miski ei võimalda[nud] [tal] [...] tema [vaidlusalusesse loetelusse] kandmise faktilisi põhjuseid teada saada", et tal „[puudus] ka igasugune võimalus toimikule juurdepääsuks" ning et loetelusse „kandmise põhjused [olid] väga tõenäoliselt diplomaatilised".

168 Nõukogu ei võtnud oma kostja vastuses ja vasturepliigis selles küsimuses seisukohta.

169 Ühendkuningriik märkis oma menetlusse astuja seisukohtades, et „[h]ageja ei [ole seda] väit[nud] ja miski ei anna alust oletada, et teda ei ole kantud lisasse „pädev[a] asutus[e] otsuse alusel, millega hageja tunnistati seotuks terroriaktidega]". Samadest seisukohtadest tundub nähtuvat, et Ühendkuningriigi arvates on asjasse puutuv otsus Home Secretary 28. märtsi 2001. aasta otsus, mida on kinnitatud nimetatud Home Secretary 31. augusti 2001. aasta otsusega ja hiljem kohtuliku läbivaatamise hagi tagajärjel High Court'i 17. aprilli 2002. aasta otsusega ning lõpuks apellatsioonkaebuse tagajärjel POAC 15. novembri 2002. aasta otsusega.

170 Oma märkustes menetlusse astuja seisukohtade kohta ei lükanud hageja Ühendkuningriigi märkusi eraldi ümber ega isegi ei kommenteerinud neid. Arvestades hageja

üldist laadi väiteid ja argumente ja täpsemalt tema väiteid, millele on viidatud eespool punktis 167, ei saa siiski Ühendkuningriigi väitega üheselt nõustuda. Hageja kordas kohtuistungil muu hulgas, et ta ei teadnud, milliselt siseriiklikult pädevalt asutuselt teda puudutav siseriiklik otsus pärineb, ega seda, milliste täpsete asjaolude ja teabe alusel see otsus vastu on võetud.

171 Veelgi enam, nõukogu ja Ühendkuningriik ei suutnud kohtuistungil, vastuseks ühele Esimese Astme Kohtu küsimusele, anda isegi seostatud vastust küsimusele, millise siseriikliku otsuse alusel vaidlustatud otsus vastu on võetud. Nõukogu arvates oli tegu ainult Home Secretary otsusega, mille oli heaks kiitnud POAC (vt eespool punkt 169). Ühendkuningriigi arvates põhineb vaidlustatud otsus mitte ainult nimetatud otsusel, vaid ka muudel siseriiklikel otsustel, mida ei ole muudmoodi täpsustatud ja mille on vastu võtnud pädevad asutused teistes liikmesriikides.

172 Seega tuleb sedastada, et Esimese Astme Kohus ei saa isegi suulise menetluse lõppedes vaidlustatud otsuse seaduslikkust kontrollida.

173 Kokkuvõttes leiab Esimese Astme Kohus, et vaidlustatud otsus on põhjendamata ning see on vastu võetud menetluses, milles ei olnud hageja kaitseõigus tagatud. Veelgi enam, Esimese Astme Kohus ei saa isegi menetluse selles etapis selle otsuse seaduslikkust kontrollida.

174 Neist kaalutlustest lähtuvalt tuleb tühistada vaidlustatud otsus selles osas, milles see hagejat puudutab, ilma et tühistamisnõude raames oleks seega vaja teha otsust esimese väite kahe viimase osa ning kõikide teiste hagi väidete ja argumentide kohta.

Kahju hüvitamise nõue

Poolte argumendid

175 Hageja ei ole esitanud ühtegi faktilist ega õiguslikku asjaolu oma nõuete selle osa toetuseks, mis on suunatud nõukogult ühe euro suuruse mittevaralise kahju, mida hageja väidetavalt on kandnud, välja mõistmisele. Ei nõukogu ega menetlusse astuja ei võtnud ei oma menetlusdokumentides ega kohtuistungil selle nõude osas seisukohta.

Esimese Astme Kohtu hinnang

176 Vastavalt Euroopa Kohtu põhikirja artiklile 19 ja Esimese Astme Kohtu kodukorra artikli 44 lõike 1 punktile c tuleb hagiavalduses märkida hagi ese ja ülevaade fakti- ja õigusväidetest. Need peavad olema märgitud piisavalt selgelt ja täpselt, et kostja saaks valmistuda enda kaitsmiseks ja Esimese Astme Kohus saaks vajaduse korral teha asjas otsuse täiendavate andmeteta. Õiguskindluse ja hea õigusemõistmise tagamiseks peavad selleks, et hagi oleks vastuvõetav, selle aluseks olevad peamised õiguslikud ja faktilised asjaolud kas või kokkuvõtlikult, ent seostatult ja arusaadavalt tulenema hagiavalduse tekstist (vt Esimese Astme Kohtu 3. veebruari 2005. aasta otsus kohtuasjas T-19/01: Chiquita Brands jt *vs.* komisjon, EKL 2005, lk II-315, punkt 64 ja viidatud kohtupraktika).

177 Nende nõuete täitmiseks peab ühenduse institutsiooni poolt väidetavalt tekitatud kahju hüvitamise hagi sisaldama asjaolusid, mis võimaldaksid kindlaks teha institutsioonile hageja poolt etteheidetava käitumise, põhjused, miks hageja leiab, et selle käitumise ja talle väidetavalt tekkinud kahju vahel on põhjuslik seos ning selle kahju olemuse ja ulatuse (vt Esimese Astme Kohtu 10. juuli 1997. aasta otsus kohtuasjas T-38/96: Guérin automobiles *vs.* komisjon, EKL 1997, lk II-1223, punktid 42 ja 43, ning eespool punktis 176 viidatud kohtuotsus Chiquita Brands jt *vs.* komisjon, punkt 65 ja viidatud kohtupraktika). Seevastu puudub nõudel hüvitada ükskõik milline kahju vajalik täpsus ning seda tuleb järelikult lugeda vastuvõetamatuks (eespool punktis 176 viidatud kohtuotsus Chiquita Brands jt *vs.* komisjon, punkt 66).

178 Täpsemalt tuleb sümboolse või tegeliku hüvitise saamiseks esitatud mittevaralise kahju hüvitamise nõudes täpsustada väidetava kahju olemus seoses kostjaks oleva institutsiooni süüks pandud käitumisega ning hinnata kas või ligikaudu selle kahju ulatust (vt Esimese Astme Kohtu 15. juuni 1999. aasta otsus kohtuasjas T-277/97: Ismeri Europa *vs.* kontrollikoda, EKL 1999, lk II-1825, punkt 81 ja viidatud kohtupraktika).

179 Käesolevas asjas tuleb hagiavalduses sisalduvat kahju hüvitamise nõuet arvatavasti lugeda mittevaralise kahju hüvitamise nõudeks, kuna seda on hinnatud sümboolselt ühe euro suuruseks. Pealegi ei ole hageja täpsustanud ei mittevaralise kahju iseloomu, olemust ega eelkõige määratlenud nõukogu väidetavat rikkumist või väidetavaid rikkumisi, mis oleks väidetava kahju põhjuseks. Seega ei pea Esimese Astme Kohus tühistamisnõude toetuseks esitatud erinevate väidete hulgast otsima

ega kindlaks tegema seda või neid väiteid, mida hageja tahab kahju hüvitamise nõude aluseks esitada. Veelgi enam, Esimese Astme Kohus ei pea kontrollima põhjusliku seose olemasolu selle või nende käitumise või käitumiste ja selle või nende väidete ning väidetava mittevaralise kahju vahel.

180 Neil asjaoludel puudub hagiavalduses esitatud kahju hüvitamise nõudel igasugune täpsus ja seega tuleb see tunnistada vastuvõetamatuks, kuna hageja ei ole isegi üritanud seda puudust oma repliigis kõrvaldada.

181 Sellest järeldub ka, et kahju hüvitamise nõude raames puudub vajadus otsuse tegemiseks väidete ja argumentide osas, mille hageja esitas oma tühistamisnõude toetuseks, kuid mida Esimese Astme Kohus ei ole veel käsitlenud (vt eespool punkt 174).

Kirjaliku menetluse uuendamise taotlus

182 Kaalutlused, millele tuginedes Esimese Astme Kohus tühistas vaidlustatud otsuse selles osas, milles see hagejat puudutab, ei põhine kuidagi hageja poolt 18. ja 25. jaanuaril 2006 kohtukantseleisse esitatud uutel dokumentidel (vt eespool punktid 23 ja 24). Kuigi nimetatud dokumendid on kantud kohtutoimikusse (vt eespool punkt 31), tuleb leida, et need ei puutu käesoleva kohtuotsuse tegemisel üldse asjasse. Neil asjaoludel ei ole vaja rahuldada nõukogu taotlust kirjaliku menetluse uuendamiseks (vt eespool punkt 25).

Kohtukulud

183 Kodukorra artikli 87 lõike 3 alusel võib Esimese Astme Kohus otsustada kulude jaotuse või jätta kummagi poole kohtukulud tema enda kanda, kui osa nõudeid rahuldatakse ühe poole, osa teise poole kasuks. Käesolevas asjas tuleb neli viiendikku hageja kohtukuludest välja mõista nõukogult, kes ühtlasi kannab ise oma kohtukulud.

184 Kodukorra artikli 87 lõike 4 esimese lõigu alusel kannavad menetlusse astuvad liikmesriigid ise oma kohtukulud.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ESIMESE ASTME KOHUS (teine koda)

otsustab:

1. Jätta hagi osaliselt vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata ja osaliselt põhjendamatuse tõttu rahuldamata selles osas, milles see on suunatud nõukogu 21 detsembri 2005. aasta ühise seisukoha 2005/936/ÜVJP, millega ajakohastatakse ühist seisukohta 2001/931/ÜVJP ja tunnistatakse kehtetuks ühine seisukoht 2005/847/ÜVJP, tühistamisele.

2. **Tühistada nõukogu 21. detsembri 2005. aasta otsus, millega rakendatakse määruse (EÜ) nr 2580/2001 teatavate isikute ja üksuste vastu suunatud eripiirangute kohta terrorismivastaseks võitluseks artikli 2 lõiget 3 ja tunnistatakse kehtetuks otsus 2005/848/EÜ, selles osas, milles see hagejat puudutab.**

3. **Jätta kahju hüvitamise nõue vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata.**

4. **Mõista neli viiendikku hageja kohtukuludest välja nõukogult, kes ühtlasi kannab ise oma kohtukulud.**

5. **Jätta Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi kohtukulud tema enda kanda.**

Pirrung Forwood Papasavvas

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 12. detsembril 2006 Luxembourgis.

Kohtusekretär

E. Coulon

Koja esimees

J. Pirrung

Sisukord

Vaidluse taust ..... II - 4676

Menetlus ja poolte nõuded ..... II - 4681

Esialgu vaidlustatud aktide kehtetuks tunnistamise ja asendamise menetluslikud tagajärjed . II - 4684

Teine nõue ..... II - 4687

Vaidlustatud ühise seisukoha tühistamise nõue ..... II - 4687

Poolte argumendid ..... II - 4687

Esimese Astme Kohtu hinnang ..... II - 4689

Vaidlustatud otsuse tühistamise nõue ..... II - 4694

Poolte argumendid ..... II - 4695

Esimese Astme Kohtu hinnang ..... II - 4702

Kaitseõiguse, põhjendamiskohustuse ja õiguse tõhusale kohtulikule kaitsele tagamisega seotud tagatiste kohaldatavus määruse nr 2580/2001 alusel vastu võetud rahaliste vahendite külmutamise otsuse kontekstis ..... II - 4703

— Kaitseõigus ..... II - 4703

— Põhjendamiskohustus ..... II - 4708

— Õigus tõhusale kohtulikule kaitsele ..... II - 4709

Kaitseõiguse, põhjendamiskohustuse ja õiguse tõhusale kohtulikule kaitsele tagamise juurde kuuluvate tagatiste ese ja piirid määruse nr 2580/2001 alusel rahaliste vahendite külmutamise otsuse vastuvõtmise kontekstis ..... II - 4710

— Kaitseõigus ..... II - 4710

— Põhjendamiskohustus ..... II - 4718

— Õigus tõhusale kohtulikule kaitsele ..... II - 4724

Kohaldamine käesolevas asjas ..... II - 4728

Kahju hüvitamise nõue ..... II - 4732

Poolte argumendid ..... II - 4732

Esimese Astme Kohtu hinnang ..... II - 4732

Kirjaliku menetluse uuendamise taotlus ..... II - 4734

Kohtukulud ..... II - 4735